

Številka: 004-3/2024/24

Ljubljana, 31. 3. 2026

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o izvajanju makroregionalnih strategij EU v letu 2025 – novo gradivo št. 1

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22 in 57/25 - ZF) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

SKLEP:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o izvajanju makroregionalnih strategij Evropske unije v letu 2025 in ga pošlje v seznanitev Državnemu zboru.
2. Vlada Republike Slovenije se je seznanila s seznamom slovenskih predstavnikov ministrstev in ostalih inštitucij, ki sodelujejo v okviru upravnih organov in tematskih skupin Strategije EU za podonavsko regijo, Strategije EU za jadransko-jonsko regijo in Strategije EU za alpsko regijo.
3. Vlada Republike Slovenije je naložila ministrstvu, vključenim v izvajanje makroregionalnih strategij Evropske unije, da zagotovijo potrebne pogoje za sodelovanje svojih predstavnikov v okviru tematskih skupin in drugih aktivnostih, povezanih z izvajanjem vseh treh makroregionalnih strategij Evropske unije (Strategije EU za podonavsko regijo, Strategije EU za alpsko regijo in Strategije EU za jadransko-jonsko regijo), v katerih sodeluje Republika Slovenija.
4. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z izvedenim dogodkom Teden sredozemske obale in makroregionalnih strategij Evropske unije in nalaga pristojnim ministrstvom, da tudi v prihodnje zagotovijo njegovo izvedbo.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Prilogi:

- Aktualni seznam slovenskih predstavnikov ministrstev in drugih inštitucij, ki sodelujejo v okviru upravljaljskih organov in tematskih skupin Strategije EU za podonavsko regijo (EUSDR), Strategije EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR) in Strategije EU za alpsko regijo (EUSALP) – februar 2026
- Državni organi in institucije, vključeni v izvajanje makroregionalnih strategij EU - pregled izvedenih aktivnosti in ključnih dosežkov

Prejmejo:

- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za infrastrukturo

– Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije – Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje – Ministrstvo za zdravje – Ministrstvo za kulturo – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – Ministrstvo za obrambo – Ministrstvo za notranje zadeve – Ministrstvo za javno upravo – Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo – Ministrstvo za naravne vire in prostor – Ministrstvo za pravosodje – Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj – Ministrstvo za solidarno prihodnost – Ministrstvo za digitalno preobrazbo
2. Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- Iztok Jarc, generalni direktor Direktorata za evropske zadeve, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve - Tanja Strniša, nacionalna koordinatorica za makroregionalne strategije EU, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
3. Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
(Navedite osebno ime zunanjega strokovnjaka ali firmo in naslov pravne osebe, ki je sodelovala pri pripravi dela ali celotnega gradiva). (Navedite s tem povezane stroške, ki bremenijo javnofinančna sredstva ali navedite, da sodelovanje strokovnjaka ni povezano z javnofinančnimi izdatki.)
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
- Tanja Fajon, podpredsednica vlade in ministrica za zunanje in evropske zadeve - Luka Mesec, podpredsednik vlade in minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti - Klemen Boštjančič, podpredsednik vlade in minister za finance - Matej Arčon, podpredsednik vlade in minister brez resorja, pristojen za področje odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu - Branko Zlobko, minister za notranje zadeve - Borut Sajovic, minister za obrambo - Matjaž Han, minister za gospodarstvo, turizem in šport - Franc Props, minister za javno upravo - Igor Papič, minister za visoko šolstvo, znanost in inovacije - Vinko Logaj, minister za vzgojo in izobraževanje - Bojan Kumer, minister za okolje, podnebje in energijo - Asta Vrečko, ministrica za kulturo - Mateja Čalušič, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano - Alenka Bratušek, ministrica za infrastrukturo - Jože Novak, minister za naravne vire in prostor - Aleksander Jevšek, minister za kohezijo in regionalni razvoj - Simon Maljevac, minister za solidarno prihodnost - Ksenija Klampfer, ministrica za digitalno preobrazbo - Melita Gabrič, državna sekretarka v Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve - Neva Grašič, državna sekretarka v Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve
5. Kratek povzetek gradiva:
Makroregionalne strategije Evropske unije predstavljajo pomemben politični in razvojni okvir za krepitev sodelovanja med državami članicami EU, državami kandidatkami in nečlanicami EU ter za skupno reševanje izzivov, ki presegajo nacionalne meje. V letu 2025 so makroregionalne strategije dodatno potrdile svojo vlogo kot učinkovito orodje za krepitev odpornosti, konkurenčnosti in teritorialne kohezije EU v času povečanih geopolitičnih, gospodarskih in okoljskih izzivov.

Republika Slovenija je v letu 2025 aktivno sodelovala v treh makroregionalnih strategijah EU – Strategiji EU za alpsko regijo (EUSALP), Strategiji EU za podonavsko regijo (EUSDR) in Strategiji EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR). Sodelovanje v makroregionalnih strategijah Sloveniji omogoča bolj učinkovito uveljavljanje nacionalnih razvojnih in zunanjepolitičnih interesov, krepitev sodelovanja z državami Zahodnega Balkana ter aktivno soustvarjanje politik EU na področjih, ki so za Slovenijo strateškega pomena, zlasti na področju kohezijske politike, povezljivosti, zelenega prehoda in regionalnega razvoja.

Peto poročilo Evropske komisije o izvajanju makroregionalnih strategij EU in sklepi Sveta EU iz leta 2025 potrjujejo, da strategije pomembno prispevajo k uresničevanju ključnih prioritet EU, zlasti zelenega, digitalnega in pravičnega prehoda, ter predstavljajo pomembno platformo za podporo procesu širitve EU. Strategije omogočajo državam kandidatkam postopno vključevanje v evropske politike in procese odločanja ter s tem prispevajo k stabilnosti, varnosti in dolgoročni blaginji evropskega prostora.

Leto 2025 je zaznamovala razprava o prihodnosti kohezijske politike in večletnega finančnega okvira po letu 2027, pri čemer so makroregionalne strategije vse bolj prepoznane kot instrument za učinkovitejše povezovanje evropskih politik in finančnih instrumentov. Slovenija je v teh razpravah aktivno zagovarjala ohranitev močne kohezijske politike in programov Interreg ter poudarjala pomen makroregionalnega sodelovanja za doseganje skupnih evropskih ciljev in zmanjševanje razvojnih razlik med regijami.

Slovenija je tudi v letu 2025 pri izvajanju makroregionalnih strategij odigrala vidno vlogo. Pomemben prispevek predstavlja izvajanje strateškega projekta "EUSAIR Facility Point", ki ga vodi Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj, ter organizacija 10. Tedna sredozemske obale in makroregionalnih strategij v Izoli, ki ga je Evropska komisija prepoznala kot primer dobre prakse povezovanja deležnikov in oblikovanja skupnih rešitev na evropski ravni.

Pri izvajanju posameznih strategij so bili v letu 2025 doseženi pomembni vsebinski in institucionalni premiki, zlasti prenova akcijskih načrtov EUSAIR in EUSALP ter okrepitev vloge makroregionalnih strategij pri podpori širitvi EU v okviru EUSDR in EUSAIR. Skupni poudarek vseh strategij je bil na krepitvi energetske in podnebne odpornosti, trajnostni mobilnosti, inovacijah, vključevanju mladih ter izboljšanju upravljanja strategij.

Izvajanje makroregionalnih strategij v letu 2025 potrjuje, da te ostajajo pomemben instrument za uresničevanje strateških interesov Republike Slovenije v evropskem prostoru. Za nadaljnjo uspešnost strategij bo ključna ohranitev visoke politične podpore, ustrezno vključevanje makroregionalnih prioritet v programe financiranja EU in nacionalnih politik, lokalni pristop ter nadaljnja krepitev sodelovanja med resorji, da bi bolje izkoristili potencial makroregionalnega sodelovanja za bolj učinkovito odzivanje na skupne evropske izzive in krepitev položaja Slovenije v EU.

Gradivu je priložen aktualni seznam predstavnikov ministrstev in drugih inštitucij, ki sodelujejo v okviru upravljavskih struktur in tematskih skupin EUSAIR, EUSDR in EUSALP, ter pregled njihovega delovanja v makroregionalnih strategijah v letu 2025.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje): – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.				
II. Finančne posledice za državni proračun				

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

Gradivo nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Ker gre za poročilo o izvajanju makroregionalnih strategij v letu 2025, sodelovanje javnosti ni bilo potrebno.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.
- .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

Dr. Melita Gabrič
DRŽAVNA SEKRETARKA

1. UVOD (poslanstvo makroregionalnih strategij EU)

Makroregionalne strategije EU (v nadaljevanju: MRS) so okviri političnega sodelovanja na opredeljenem geografskem območju, ki jih je potrdil Evropski svet. Vse države na zadevnem geografskem območju sodelujejo kot enakovredne partnerice, ne glede na to, ali so članice EU ali ne. Cilj MRS je doseči spremembe na ravni politik z upoštevanjem medsektorske perspektive in izvajanjem različnih ukrepov. Za uresničitev tega pristopa države v okviru strategij združujejo vire in povezujejo ustrezne deležnike.

Že ustanovljene štiri MRS vključujejo 19 držav članic EU in 10 držav nečlanic. Te strategije so:

- Strategija EU za regijo Baltskega morja (EUSBSR), ustanovljena leta 2009;
- Strategija EU za podonavsko regijo (EUSDR), ustanovljena leta 2011;
- Strategija EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR), ustanovljena leta 2014; in
- Strategija EU za alpsko regijo (EUSALP), ustanovljena leta 2015.

Evropski svet je decembra 2025 Evropsko komisijo in države članice pozval, naj do junija 2027 pripravijo še strategijo EU za Atlantik, kar kaže na to, da vse več držav prepozna dodano vrednost makroregionalnega sodelovanja.

Strategije državam članicam omogočajo, da uspešneje rešujejo vprašanja, ki jih nobena posamezna država ne more učinkovito obravnavati sama. Vse makroregionalne strategije prinašajo rezultate, ki podpirajo pravični, zeleni in digitalni prehod, regionalni razvoj in rast. Makroregionalni koncept je deležen velike pozornosti političnih, javnih in zasebnih deležnikov ter deležnikov iz akademskih krogov in civilne družbe. Tesnejše gospodarsko in znanstveno sodelovanje, kohezijska in širitvena politika EU so področja, kjer lahko EU MRS konkretno prispevajo k izboljšanju kvalitete življenja. MRS so mehanizem, ki skladno s politikami EU oblikuje strateške rešitve, ki so ključnega pomena za regije in EU kot celoto. Ker obravnavajo izzive, ki presega meje EU, je pomembno, da v MRS sodelujejo tudi države, ki niso članice EU. Sodelovanje držav kandidatk za članstvo v EU v MRS pospešuje njihovo integracijo v EU in državam kandidatkam omogoča, da delujejo na enakovredni ravni z državami članicami EU. Poleg tega so strategije učinkovit okvir za prenos znanja in izkušenj partnerskim državam, ne le na centralni, temveč tudi na lokalni in regionalni ravni, predvsem pri krepitvi administrativnih zmogljivosti za prihodnje sodelovanje v programih kohezijske politike.

Slovenija sodeluje v treh EU MRS - Strategiji EU za alpsko regijo (EUSALP), Strategiji EU za podonavsko regijo (EUSDR) in Strategiji za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR).

2. IZVAJANJE MRS V LETU 2025 – SPLOŠEN OKVIR

2.1. Poročilo Komisije o izvajanju makroregionalnih strategij EU (2025)

Evropska komisija od leta 2016 v skladu z zahtevo Sveta vsaki dve leti objavi poročilo o izvajanju štirih MRS. V letu 2025 je objavila 5. Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o izvajanju makroregionalnih strategij EU¹ (v nadaljevanju: poročilo), ki zajema obdobje od sredine leta 2022 do sredine leta 2024. Poročilo dopolnjuje podrobni delovni dokument služb Komisije, ki ponuja celovit vpogled v napredek in izzive vsake strategije ter postavlja temelje za prihodnje izboljšave na področju spremljanja, komuniciranja in financiranja.

Poročilo poudarja vlogo MRS pri spodbujanju čezmejnega sodelovanja za reševanje skupnih izzivov, od demografskih sprememb in zelenega prehoda do digitalne transformacije. V kontekstu, ki ga zaznamuje geopolitična nestabilnost – zlasti ruska agresija proti Ukrajini – poročilo poudarja tudi, da MRS podpirajo širitev EU ter krepijo odpornost na nacionalni in regionalni ravni. Izpostavlja, da morajo MRS ostati dinamične, vključujoče in bolje usklajene s širšimi cilji EU. Poziva k vključevanju regionalnih in lokalnih organov, civilne družbe, mladih, akademskih krogov in podjetij v oblikovanje in izvajanje prihodnjih ukrepov.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0578>

Poročilo ugotavlja, da so bile vse MRS učinkovite pri spodbujanju zelenega prehoda ter deloma tudi digitalnega in pravičnega prehoda. Kljub določenemu napredku bi bilo treba večji poudarek nameniti energetskega prehodu, konkurenčnosti evropskega gospodarstva in reševanju demografskih izzivov, vključno z begom možganov, staranjem in upravljanjem mobilnosti ljudi. Temu bi bilo treba dodati teme odpornosti, tveganj in varnosti. Nenazadnje poročilo izpostavlja, da je treba okrepiti vlogo strategij kot pospeševalcev širitve EU.

Čeprav se v zvezi z upravljanjem MRS vse države strinjajo, da je treba tiste, ki so odgovorni za izvajanje strategij, opolnomočiti z jasnimi pooblastili in učinkovito zmogljivostjo sprejemanja odločitev, poročilo Komisije ugotavlja, da številni nacionalni in tematski koordinatorji še vedno nimajo dovolj sredstev in podpore, kar zadeva osebe in financiranje. Zato morajo vse države zagotoviti, da bodo imeli koordinatorji na voljo ustrezna sredstva za izvajanje svojega dela, da bi strategije lahko uresničile svoj polni potencial. To je tudi razlog, zakaj bi morali pri delu v okviru MRS sodelovati vsi ključni deležniki, vključno z lokalnimi in regionalnimi akterji ter skupinami, ki so sedaj premalo zastopane, kot so organizacije civilne družbe, akademski krogi, podjetja in grozdi. Da bi se podprla stalen dialog in izmenjava znanja, bi bilo treba pospešiti prizadevanja za vključevanje mladih v upravljanje strategij.

Kljub znatnim prizadevanjem je po oceni Komisije mogoče storiti še več za ozaveščanje o MRS, tako v njihovih regijah kot po vsej Evropi. V okviru vseh strategij potekajo prizadevanja za učinkovitejšo obveščanje, zlasti o njihovih učinkih in rezultatih.

Da pa bi imele strategije dejavnejšo vlogo pri izgradnji uspešne, trajnostne in varne Evrope, je treba še naprej razvijati priložnosti za njihovo nenehno prilagajanje spreminjajočemu se okolju, da bi MRS ostale privlačne in relevantne, ugotavlja poročilo Komisije.

V poročilu je bil kot primer dobre prakse v okviru MRS, ki spodbujajo kohezijo in regionalni razvoj, izpostavljen Teden sredozemske obale in makroregionalnih strategij, ki vsako leto poteka v Izoli. Po mnenju Komisije dogodek uspešno povezuje lokalne in regionalne organe, nacionalne vlade, raziskovalne ustanove ter podjetja iz jadransko-jonske regije in širšega območja pri naslavljanju skupnih izzivov, ki presegajo nacionalne meje.

Kot uspešen MRS projekt je bil posebej izpostavljen tudi projekt ADRIONCYCLETOUT, ki je namenjen povečanju privlačnosti in dostopnosti območja s spodbujanjem kolesarskih povezav v jadransko-jonski regiji.

2.2. Sklepi Sveta o poročilu Komisije o izvajanju makroregionalnih strategij EU

Svet EU je 16. septembra 2025 sprejel sklepe o petem poročilu Evropske komisije o izvajanju MRS. Svet je prepoznal pomembno vlogo MRS pri krepitvi sodelovanja, graditvi zaupanja, pripravljenosti in odpornosti ter pozval sodelujoče države, naj okrepijo svoje politično usmerjanje in lastništvo strategij.

Svet je poudaril vse večji pomen MRS v današnjem zapletenem geopolitičnem in okoljskem kontekstu. Pohvalil je posodobljeni akcijski načrt za EUSAIR, ki zdaj vključuje nov socialni steber in priznava širitev EU kot medsektorsko prednostno nalogo, kar je pomemben korak k tesnejši vključitvi držav kandidat v procese EU.

Svet je poudaril, da morajo strategije ostati prožne in se odzivati na nastajajoče izzive, kot so demografske spremembe, prehod na druge vire energije in gospodarska konkurenčnost. Sodelujoče države je spodbudil, naj pokažejo močnejšo politično zavezanost.

Ključni poudarek sklepov je bilo priznanje, da so MRS uspešne platforme za medsebojno učenje ter sodelovanje med državami EU in državami, ki niso članice EU. Države kandidatke lahko sodelujejo z državami članicami pod enakimi pogoji in tako pridobivajo praktične izkušnje pri izvajanju politik EU in krepitvi zmogljivosti. Ta pristop podpira proces širitve in pomaga premostiti vrzel med lokalnimi pobudami in širšimi cilji EU.

Svet je nadalje priznal prispevek strategij k napredku zelenega, digitalnega in pravičnega prehoda. Pozval je k nadaljnjim prizadevanjem za vključitev njihovih prednostnih nalog v programe financiranja EU, zlasti prek programov INTERREG, in pozdravil napredek pri razvoju sistemov spremljanja in ocenjevanja.

Prav tako je spodbudil konkretne ukrepe za aktivno vključevanje organizacij civilne družbe, lokalnih skupnosti, mladih, akademskih krogov in podjetij v izvajanje strategij. V zvezi s tem je Svet izrazil močno podporo mladinskim svetom, ki delujejo v MRS, ter izpostavil njihovo vlogo pri oblikovanju naprednih politik in krepitvi sodelovanja na lokalni ravni.

Svet je še pozval Komisijo, naj ohrani visoko raven politične podpore in okrepi strateško komuniciranje, da bi povečala ozaveščenost javnosti o vplivu MRS.

2.3. Skupina visokih predstavnikov makroregionalnih strategij EU

26. septembra 2025 je v Bruslju potekalo 17. letno zasedanje skupine visokih predstavnikov makroregionalnih strategij EU. Skupina združuje predstavnike vseh držav članic EU ter držav, ki niso članice EU, vendar sodelujejo v štirih strategijah. Skupina, ki ji predseduje Evropska komisija (GD za regionalno in urbano politiko - REGIO), ima mandat za zagotavljanje usklajevanja in izmenjavo dobrih praks med strategijami, ocenjevanje napredka pri njihovem izvajanju in zagotavljanje strateških smernic.

Cilj 17. zasedanja je bil razpravljati o vlogi, ki jo imajo štiri MRS v prihodnji kohezijski politiki in v procesu širitve. Predstavniki Komisije je opozoril, da predlog Komisije za prihodnji večletni finančni okvir kaže, da so se prizadevanja GD REGIO izplačala, vključno s posvetovanjem z deležniki, v okviru katerega je bilo zbranih 15.000 mnenj o tem, kako naj bi Interreg izgledal v prihodnosti. Interreg bo imel samostojen načrt, s proračunom, ki bo v tekočih cenah nekoliko višji kot v obdobju 2021–2027.

Glede **kohezijske politike v obdobju 2028 – 2034** je GD REGIO izpostavil:

- Predlog Evropske komisije (objavljen julija 2025) predstavlja bistveno odstopanje od sedanjega izvajanja kohezijske politike, med drugim državam članicam omogoča večjo prožnost pri usmerjanju sredstev EU.
- Predlog za programe Interreg ohranja kontinuiteto izvajanja in se finančno krepi, kar je tudi posledica uspešnega izvajanja programov. Komisija je naklonjena ohranitvi obstoječih programskih območij. Skupni Interreg načrt, ki bo vseboval programe in izvedbena pravila, bo še dodatno krepil prepoznavnost programa.
- MRS v predlogu za obdobje 2028 – 2034 še niso posebej izpostavljene. To pa ne pomeni, da načela vključevanja MRS, ki veljajo v sedanjem obdobju, ne bodo veljala tudi v prihodnje.

V imenu MRS so poglede na obe vprašanji predstavila predsedstva strategij: Estonija za EUSBSR, Avstrija za so-predsedstvo EUSALP, Bosna in Hercegovina za EUSDR in Severna Makedonija za EUSAIR.

Nacionalni predstavniki MRS in strategij za pomorske regije, vključno s predstavniki držav kandidat, so pozdravili nadaljevanje programa Interreg, izpostavili pomen podpore upravljavskim strukturam MRS ter poudarili pomen vključitve sodelovanja v okviru MRS v zakonodajni okvir za obdobje 2028+. Novi predlog državam članicam prinaša večjo prožnost razporejanja sredstev EU, kar lahko vodi v večjo divergenco prioritet na ravni EU. To pa kliče po okrepljenem sodelovanju pri implementaciji skupnih prioritet na ravni EU in posledično zahteva krepitev vloge MRS.

Na zasedanju skupine na visoki ravni so bili k točki kohezijska politika po letu 2027 povabljeni tudi predstavniki Evropskega parlamenta in Evropskega ekonomskega in socialnega odbora. Slovenski evropski poslanec dr. Vladimir Prebilič, član odbora Evropskega parlamenta za regionalni razvoj, je v razpravi izpostavil je pomen decentralizacije in večnivojskega upravljanja ter opozoril, da predlog Evropske komisije tega vidika ne upošteva v zadostni meri.

Glede **širitve EU** je GD REGIO poudaril, da je dodana vrednost in geopolitična vloga MRS v procesu širitve pripoznana, izziv pa ostaja, kako to vlogo čim bolj uresničiti pri implementaciji strategij. Kot pozitivno je izpostavil vključitev širitve kot horizontalne prioritete v revidiran Akcijski načrt EUSAIR. Države članice EU in kandidatke, ki so sodelovale v razpravi, so podprle nadaljnja prizadevanja MRS na področju integracije držav kandidat.

Predsedstva in delegacije so izrazile podporo širitvi in se strinjale, da MRS ponujajo platformo za enakopravnost, skupne izzive, zmanjšanje razdrobljenosti in pospešitev reform. Čeprav MRS prinašajo resnično geopolitično dodano vrednost, so delegacije opozorile, da ostaja vidnost strategij še vedno izziv.

Slovenija je na zasedanju skupine na visoki ravni predstavila zaključke panelov o krepitvi kohezijske politike v okviru MRS in prispevku MRS k širitvi EU, ki so bili oblikovani na panelih v okviru 10. Tedna sredozemske obale in makroregionalnih strategij (TSO), 16. 9. 2025 v Izoli.

2.4. Trio štirih predsedstev EU MRS

Letna srečanja nacionalnih koordinatorjev, ki tvorijo trio predsedstev vseh štirih MRS, in Evropske komisije (v nadaljnjem besedilu: srečanje trio predsedstev EU MRS) potekajo ob robu dni MRS in strategij za pomorske regije, ki jih organizira Evropska komisija. Cilj srečanj je izboljšati izmenjavo med predsedstvi MRS, trio predsedstvi in Evropsko komisijo, krepitev političnega vodenja strategij ter izboljšanje usklajevanja pristopov k horizontalnim temam, ki so pomembne za vse MRS. Na srečanju tria predsedstev MRS 26. septembra 2026 v Bruslju je prva strateška razprava obravnavala vlogo MRS po letu 2027 v luči sprememb in posledic, ki jih prinaša osnutek novega večletnega finančnega okvira. Udeleženci so poudarili, da je treba MRS vključiti v oblikovanje nacionalnih in regionalnih partnerskih programov. Izpostavljen je bil pomen usklajevanja različnih instrumentov financiranja in okvirov politik, tako na nacionalni in regionalni ravni kot tudi znotraj Evropske komisije. Komisijo so spodbudili, naj zagotovi, da bo to sporočilo jasno posredovano državam članicam.

Druga tema srečanja je bila Povečanje prepoznavnosti, relevantnosti in zavezanosti ključnih deležnikov MRS. Vsi razpravljavci so poudarili potrebo po zagotavljanju dolgoročne politične relevantnosti strategij. Kot učinkovita orodja za doseganje tega cilja so udeleženci izpostavili vključevanje deležnikov prek dogodkov, kot so letni forumi, konference, dogodki, mreže, sestanki usmerjevalnih skupin za posamezna področja politik, vključevanje mladih v upravljanje in izvajanje strategij ter tekmovanja projektov mladih. Komisija je poudarila potrebo po nenehnih prizadevanjih za obravnavanje zadev MRS na visoki politični ravni.

2.5. Dnevi makroregionalnih strategij in strategij za morske bazene v Bruslju

Evropska komisija je 24. in 25. septembra 2025 organizirala 6. Dneve EU MRS in strategij za morske bazene 2025, na katerih so deležniki iz štirih MRS in štirih strategij EU za morske bazene razpravljali o skupnih prednostnih nalogah, krepitvi sodelovanja in o tem, kako lahko te strategije učinkovito obravnavajo zapletene, medsebojno povezane izzive našega časa, vključno z geopolitičnimi, okoljskimi in družbeno-gospodarskimi pritiski. Dogodek se je osredotočil na ključne teme, kot so prehod na druge vire energije, razvoj znanj in spretnosti, odpornost, varnost, vključevanje mladih, upravljanje ter pomen prepoznavnosti strategij in vključevanja deležnikov. Namen dogodka je bil izkoristiti edinstvene prednosti teh okvirov za spodbujanje konkretnih ukrepov, olajšanje regionalnega sodelovanja in sodelovanja v morskih bazenih ter spodbujanje izmenjave strokovnega znanja in izkušenj. Medtem ko se Evropa spopada z hitro spreminjajočim se geopolitičnim, okoljskim in družbeno-gospodarskim okoljem, lahko te strategije olajšajo prilagajanje in spremembe ter odprejo priložnosti za sodelovanje in povezovanje med regijami in morskimi bazeni.

Na konferenci sta med drugimi nastopila Raffaele Fitto, izvršni podpredsednik Evropske komisije za kohezijo in reforme, ter Costas Kadis, evropski komisar za ribištvo in oceane.

Udeleženci so kot prednostna področja strategij izpostavili:

- sodelovanje s kandidatki za članstvo v okviru procesa širitve EU;
- obramba in varnost (pomorska in notranja);
- prehod na bolj zelen in krožni gospodarski sistem, ki povezuje raziskave, inovacije in gospodarstvo, hkrati pa obravnava tudi vprašanja trga dela;
- dostop do (morskih in kopenskih) podatkov, ki so podlaga za različne dejavnosti, kot so prostorsko načrtovanje, obnova narave in vzpostavitev zavarovanih območij;
- spodbujanje in podpora razvoja obnovljivih virov energije (na morju in v notranjosti), spodbujanje inovacij v čisti industriji ter varnosti in odpornosti oskrbe z energijo;
- obnova naravnih ekosistemov in spodbujanje odpornosti vodnih virov. Razvoj spretnosti, ki omogočajo dobro kakovost življenja, in izboljšanje blaginje ljudi v lokalnih skupnostih;
- posebni poudarek teritorialnem sodelovanju, zlasti v smislu krepitve sodelovanja med obmejnimi regijami zunaj EU.

2.6. Teden sredozemske obale in makroregionalnih strategij v Izoli

V organizaciji Javnega zavoda za podjetništvo Izole, Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj (MKRR) in MZEZ je med 15. in 17. septembrom 2025 v Izoli potekal 10. Teden sredozemske obale in makroregionalnih strategij (TSO), eden osrednjih makroregionalnih dogodkov na evropski ravni, ki je združil predstavnike vseh štirih MRS.

Glavna govorka na otvoritvi je bila veleposlanica Barbara Žvokelj, generalna sekretarka na MZEZ, ki je izpostavila, da je dogodek v Izoli že vrsto let središče povezovanja makro regij v Evropi ter mesto, kjer se tvorijo inovativne ideje in oblikujejo trajnostne rešitve. Poudarila je, da se bodo morale strategije v sedanjem času velikih sprememb v Evropi prilagoditi novim razmeram in načrtovati svoje dejavnosti tako, da bodo ustrezno odgovorile na regionalne izzive danes in v prihodnosti. Zato je treba strategijam zagotoviti ustrezno mesto v novem političnem ciklu EU in za njihovo izvajanje zagotoviti potrebna sredstva.

Državni sekretar mag. Marko Koprivc, MKRR, je na političnem panelu v okviru odprtja TSO poudaril, da je nadaljevanje močne kohezijske politike EU po letu 2027 ključno za krepitev sodelovanja znotraj EU in z državami kandidatkami. Več kohezije pomeni tudi bolj konkurenčno, odporno in varno Evropo, zato si Slovenija prizadeva za ustrezen proračun za kohezijsko politiko po letu 2027.

V okviru drugih tem je bila izpostavljena dodana vrednost MRS pri povezovanju držav članic in držav kandidat ter pri podpori procesu širitve EU. MRS dopolnjujejo nacionalna prizadevanja, saj ponujajo platforme za sodelovanje držav kandidat in držav članic pri skupnih prednostnih nalogah, spodbujajo zaupanje in pospešujejo usklajevanje z zakonodajo EU. Razpravljavci so se strinjali, da makroregionalno sodelovanje pospešuje reforme v državah kandidatkah na ključnih področjih, kot sta okolje in povezljivost.

Posebna pozornost je bila namenjena temam odpornosti na podnebne spremembe, trajnostnega upravljanja obalnega prostora, modrega biogospodarstva, pametnega razvoja podeželja ter ekološke povezljivosti. Razprave so pokazale, da makroregionalno sodelovanje omogoča razvoj konkretnih projektov s čezmejnimi učinki in prispeva k večji učinkovitosti evropskih naložb.

Pomemben del dogodka je bil namenjen tudi vključevanju mladih, ki so predstavili predloge za izboljšanje dostopa do financiranja, krepitev mreženja in razvoj inovacijskih ekosistemov. Izpostavljeno je bilo, da je aktivno vključevanje mladih ključno za dolgoročno uspešnost makroregionalnih politik.

2.7. EU MRS in kohezijska politika EU

Prispevek strateškega projekta EUSAIR "Facility Point"

MKRR vodi strateški projekt EUSAIR "Facility Point", ki je zagotavljal podporo predsedstvu EUSAIR ter vsem upravljavskim in tematsko-izvedbenim telesom pri vodenju in koordinaciji EUSAIR in njenih procesov. S partnerji v vseh desetih državah EUSAIR deluje kot sekretariat strategije. Ključne aktivnosti "Facility Point" v letu 2025 so bile:

- podpora širitvenim procesom EU (organizacija skupnega srečanja EUSAIR in EUSDR v Sarajevu ob robu foruma EUSDR, november 2025),
- podpora uspešnemu prvemu letu delovanja Sveta mladih EUSAIR,
- podpora grškemu in severno-makedonskemu predsedstvu EUSAIR,
- soorganizacija 10. Tedna sredozemske obale in makroregionalnih strategij v Izoli,
- zagon procesa spodbujanja medregionalnega sodelovanja med akterji strategij pametne specializacije v okviru tematik EUSAIR,
- izboljševanje vidnosti EUSAIR preko komunikacijskih aktivnosti.

Prispevek Programa evropske kohezijske politike 2021–2027 k makroregionalnim strategijam v Sloveniji

Program evropske kohezijske politike 2021–2027 v Sloveniji vključuje po posameznih prednostnih nalogah predviden prispevek k makroregionalnim vsebinam in paradnim projektom v okviru MRS (EUSAIR, EUSALP in EUSDR). Makroregionalne vsebine so v program

umeščene predvsem na področjih inovacij in raziskav, energetske, digitalne in prometne poveztljivosti, kakovosti okolja z vkljueno zeleno infrastrukturo ter upravljanja tveganj, povezanih s podnebnimi spremembami, kot tudi na podroju trajnostnega turizma, vkljueno s kulturno dedišino.

Na podlagi potrjenih vlog za kohezijska sredstva je MKRR v letu 2025 Evropski komisiji poroalo o predvidenem obsegu prispevka programa k izvajanju makroregionalnih vsebin.

Interreg programi 2021–2027

Slovenija sodeluje v štirih eezmejnih programih Interreg: Slovenija–Avstrija, Slovenija–Hrvaška, Slovenija–Madžarska in Italija–Slovenija. V okviru eezmejnih programov so bile MRS upotevane že v fazi programiranja. Veina izbranih projektov ima prepoznan prispevek k MRS.

Poleg tega Slovenija sodeluje v petih transnacionalnih programih Interreg: program Podonavje, IPA Adrion (jadransko-jonski program) in program Obmoje Alp, ki so neposredno podpirali izvajanje prioritet in delovanje upravljalvskih struktur EUSDR, EUSAIR in EUSALP.

Aktivnosti v letu 2025 so bile usmerjene predvsem v:

- krepitev zavedanja upravljalvskih teles kohezijske politike, upravičencev in odloevalcev o dodani vrednosti sodelovanja v MRS, zlasti z vidika učinkovitejšega uveljavljanja nacionalnih interesov v širšem mednarodnem prostoru ter učinkovitejše uporabe sredstev za skupne naložbe, ki presegajo nacionalne meje;
- vkljuovanje (»embedding«) prioritet MRS v programe EU;
- sodelovanje pri razpravah o vlogi MRS v prihodnji kohezijski politiki ter pri pripravi sklepov Sveta o dvoletnem poroailu o izvajanju MRS.

2.8. Nacionalna koordinacija EU MRS

Nacionalno koordinacijo za MRS je izvajalo MZEZ, skupaj z MKRR kot koordinatorjem za kohezijsko politiko EU. Predstavniki nacionalne koordinacije so se udeležili zasedanj upravljalvskih struktur EUSALP, EUSAIR in EUSDR, sodelovali v njihovih delovnih skupinah za izboljšanje upravljanja in vkljuovanje mladih ter se udeleževali letnih forumov in ministrskih zasedanj vseh treh MRS.

Nacionalna koordinacija je bila aktivno vkljuena v Dneve EU MRS in strategij za pomorske bazene, ki ga je organizirala Evropska komisija v Bruslju, ter v vsebinsko in organizacijsko pripravo ter izvedbo 10. Tedna sredozemske obale in MRS. V okviru izolskega dogodka je organizirala panela o kohezijski politiki po letu 2027 in o vlogi MRS pri pospeševanju širitvenega procesa EU. Ob robu posveta v Izoli je organizirala sestanek s predstavnico GD ENEST Evropske komisije, na katerem so sodelovali tudi predstavniki predsedstev in tehničnih sekretariatov EUSDR in EUSAIR.

V organizaciji MZEZ je 5.3.2025 na Brdu pri Kranju potekal Nacionalni posvet EU MRS, ki so se ga udeležili predstavniki ministrstev in drugi deležniki (obine, razvojne agencije, raziskovalne institucije itd.), vkljueni v izvajanje EUSALP, EUSDR in EUSAIR. V uvodu sta govorca MZEZ in MKRR opozorila na izzive, kot sta npr. krepitev obrambne sposobnosti in konkurenčnosti, ki bodo krojili bližnjo razpravo o večletnem finančnem okviru in evropskih politikah po letu 2027. Poudarjeno je bilo, da bo s sodelovanjem MKRR v nacionalni koordinaciji okrepljena povezava s kohezijskimi projekti ter spodbujen teritorialni pristop in sodelovanje z občinami in regijami. Slednje so bližje dejanskim potrebam ljudi, kar bo še povealo prepoznavnost učinkov MRS na terenu. V nadaljevanju so bili predstavljeni uspešni projekti iz vseh treh strategij, ki dokazujejo, da aktivno sodelovanje slovenskih predstavnikov v MRS prinaša konkretne koristi na terenu.

V okviru nacionalnega posveta je potekala tudi delavnica, v kateri so udeleženci oblikovali zamisli in predloge, na katerih podrojih in kako naj Slovenija izkoristi sodelovanje v MRS za učinkovito reševanje problemov, ki presegajo nacionalne okvirje, in s tem zasleduje uresničevanje lastnih interesov in potencialov. V razpravi so bili izlušeni naslednji poudarki in priporoila, ki naj jih ministrstva in udeleženi v sistemu upravljanja upotevajo pri nadaljnjem delu:

- boljše usklajevanje nacionalnih prioritet in makroregionalnih ciljev,

- krepitev sodelovanja med ministrstvi in institucijami,
- izboljšanje komunikacije in prepoznavnosti MRS,
- vključevanje novih vsebinskih področij, zlasti socialnih politik, zelenega prehoda in upravljanja tveganj.

Udeleženci posveta so menili, da osebnostna rast predstavlja ključno motivacijo za sodelovanje v makroregionalnih strategijah.

V letu 2025 je bila izvedena tudi revizija seznama slovenskih predstavnikov v upravljavskih strukturah in tematskih skupinah vseh MRS, s ciljem izboljšanja učinkovitosti sodelovanja. Pregled aktualnega članstva je predstavljen v Prilogi 1.

3. IZVAJANJE MAKROREGIONALNIH STRATEGIJ V LETU 2025 – PREGLED PO POSAMEZNIH STRATEGIJAH

3.1. EUSDR

Predsedovanje Bosne in Hercegovine EUSDR – prioritete in glavni dosežki

V letu 2025 je EUSDR predsedovala Bosna in Hercegovina, ki je to vlogo prevzela kot druga med državami kandidatkami. V središče svojih dejavnosti je postavila širitev EU in pospešitev procesa evropske integracije ter te cilje izpostavila kot najpomembnejšo geostrateško in politično prednostno nalogo za EUSDR. Poleg tega se je predsedovanje osredotočalo na varnost in civilno zaščito, trajnostni turizem ter promocijo kulture ter razpravo o ukrepih za bolj učinkovito upravljanje EUSDR. Prav tako je predsedstvo spodbujalo povezanost in zeleno preobrazbo ter digitalizacijo podjetij in javnih storitev. Posebna pozornost je bila namenjena izobraževanju, zaposljivosti mladih ter enakosti spolov in vlogi žensk.

Predsedstvo je 5.- 6. novembra 2025 v Sarajevu organiziralo 14. Letni forum EUSDR, ki je pod geslom „Skupaj tečemo, skupaj rastemo“ (*“Flowing Together, Growing Together”*) poudaril skupno vizijo enotnosti in stabilnosti v celotni podonavski regiji.

V sklopu foruma je potekalo zasedanje zunanjih ministrov EUSDR, ki se ga je udeležila državna sekretarka MZEZ Neva Grašič. Ministri so razpravljali o vprašanju, kako lahko EUSDR v sedanjem geopolitičnem kontekstu okrepi politični in geostrateški pomen širitve EU ter podpre pospešitev integracijskega procesa. Državna sekretarka Grašič je v razpravi izpostavila, da je proces širitve EU, ki temelji na skupnih vrednotah in načelih ter na reformnem napredku držav kandidat, geostrateška naložba v mir, stabilnost in blaginjo. Poudarila je, da nas zgodovinske izkušnje učijo, da je članstvo v EU katalizator za premagovanje regionalnih konfliktov, spodbujanje sprave, krepitev regionalnega sodelovanja in razvoja ter pospeševanje notranjih institucionalnih in gospodarskih reform. Slovenija podpira hitrejši proces širitve, ki prinaša rezultate in hkrati ohranja visoke standarde, in si skupaj z državami članicami, ki imajo podobno stališče, prizadeva za ustrezne rešitve glede odločanja, širitvene metodologije in postopkov. Državna sekretarka je izpostavila tudi izreden pomen EUSDR in ostalih MRS na področju podpore in pospeševanja širitvenega procesa EU. Kot je poudarila, mora širitev EU, ki je bila že prioriteta slovenskega predsedovanja EUSDR v letu 2023, ostati prioriteta tudi v prihodnje. Sodelovanje v okviru EUSDR namreč omogoča krepitev zaupanja, povezovanje in iskanje rešitev za izzive, ki presegajo meje posameznih držav.

Ministri so sprejeli Sarajevsko deklaracijo o Podonavju, v kateri so se zavezali k pospešitvi procesa integracije v EU, ki mora ostati strateška prednostna naloga EU ter gonilo miru, blaginje, reform, sodelovanja in sprave v regiji. V deklaraciji so ministri ponovno potrdili svojo zavezanost izgradnji bolj združene, varne in uspešne podonavske regije. Izpostavili so tudi, da makroregionalno sodelovanje služi kot pomemben most med EU in državami kandidatkami, EUSDR pa kot podporna platforma za usklajevanje nacionalnih reform s standardi EU, krepitev zmogljivosti in olajševanje izmenjave dobrih praks ter pomembno orodje za postopno vključevanje kandidat v EU. Deklaracija je poudarila pomen vključevanja prioritet EUSDR v obstoječe in prihodnje programe EU.

Predsedstvo EUSDR in predsedstvo Severne Makedonije EUSAIR sta, ob podpori EUSAIR "Facility Point", ob robu letnega foruma EUSDR organizirali skupno srečanje nacionalnih koordinatorjev obeh strategij, na katerem so sodelovali predstavniki predsedstev vseh štirih MRS (EUSDR, EUSAIR, EUSALP, EUSBSR). Skupno srečanje nacionalnih koordinatorjev z

naslovom „Krepitev podpore EU za pristop kandidatk v EUSDR in EUSAIR“ je pomenilo pomemben korak k okreelitvi regionalnega sodelovanja, napredku integracije v EU in spodbujanju medsebojne izmenjave znanja in izkušenj, ki je namenjeno krepitvi institucionalnih zmogljivosti in usklajevanju regionalnih prednostnih nalog s standardi EU za gradnjo bolj povezane in odporne prihodnosti.

3.2. EUSAIR

Predsedovanje Grčije in Severne Makedonije – prioritete in glavni dosežki

EUSAIR sta v letu 2025 predsedovali Grčija (1. 6. 2024 do 31. 5. 2025) in Severna Makedonija (1. 6. 2025 do 31. 5. 2026).

Ena od prioritet grškega predsedovanja je bila podpora pristopnemu procesu držav Zahodnega Balkana. Grško predsedstvo EUSAIR in Jadransko-jonske pobude (JJP) je kot sklepni dogodek svojega predsedovanja 5. in 6. maja 2025 na Kreti organiziralo 10. forum EUSAIR, v okviru katerega je potekalo srečanje ministrov, pristojnih za kohezijo in zunanje zadeve EUSAIR / zasedanje Sveta ministrov JJP. Organiziralo je tudi panel visokih predstavnikov na temo kohezijske politike po letu 2027. V imenu Slovenije se je dogodkov udeležil minister za kohezijo in regionalni razvoj dr. Aleksander Jevšek, ki je na političnem forumu izpostavil EUSAIR kot odlično platformo sodelovanja z državami znotraj EU in z državami kandidatkami. Poudaril je, da je EUSAIR odlično orodje za vključevanje držav kandidatk v EU. Zavzel se je za močno kohezijsko politiko tudi po letu 2027. Nadaljevanje močne kohezijske politike pomeni več konkurenčnosti, odpornosti in varnosti in več Evrope.

Udeleženci ministrskega srečanja EUSAIR so sprejeli Kretska deklaracijo, ki med ključnimi smernimi delovanja EUSAIR in JJP v prihodnje opredeljuje tudi širitev EU ter poudarja vlogo EUSAIR pri krepitvi gospodarske, socialne in teritorialne kohezije v regiji. Ministri so ob 10. obletnici EUSAIR pozdravili posodobljen Akcijski načrt EUSAIR, ki obravnava širitev EU kot horizontalno prioriteto ter izzive trajnosti in odpornosti, s poudarkom na kritičnih področjih, kot so modro gospodarstvo, energija in podnebne spremembe, promet, varstvo okolja in trajnostni turizem ter prinaša nov vsebinski steber socialne kohezivnosti.

Ob podpori EUSAIR "Facility Point" vodilnega partnerja, ki deluje v okviru MKRR, in Veleposlaništva RS v Atenah je Primorski tehnološki park iz Nove Gorice v okviru foruma EUSAIR na Kreti že petič zapored organiziral niz dogodkov, namenjenih spodbujanju podjetništva med mladimi, imenovanih **"EUSAIR POPRI"**. Na tekmovanju, ki vključuje tehnološke parke, mentorje in mlade iz vseh desetih držav EUSAIR, so mladi predstavili konkretne poslovne rešitve, ki odgovarjajo na potrebe prebivalcev regije. Namen dogodka je dati mladim priložnost razvoja podjetniškega potenciala. V revidiranem Akcijskem načrtu EUSAIR, sprejetem maja 2025, je bil "EUSAIR POPRI" prepoznan kot vodilni projekt za opolnomočenje in vključevanje mladih ter kot mehanizem za prenos znanja in izboljšanje zaposljivosti mladih v strategiji. V regiji Zahodnega Balkana je EUSAIR POPRI prepoznan kot projekt, ki prispeva k reševanju problematike "bega možganov".

Predsedovanje EUSAIR je za obdobje od 1. junija 2025 do 31. maja 2026 prevzela Severna Makedonija, ki je članica EUSAIR od leta 2020. Prednostne naloge njenega predsedovanja so: širitev in postopna integracija; pospešitev izvajanja revidiranega akcijskega načrta; krepitev sodelovanja v obmejnih regijah in močnejša regionalna integracija; vključevanje mladih, agenda za razvoj veččin in demografski izzivi za preprečevanje upadanja prebivalstva in krepitev odpornosti; ter trajnostni turizem in pametna rast.

Kot omenjeno pri točki 3.2, sta predsedstvo Bosne in Hercegovine EUSDR in predsedstvo Severne Makedonije EUSAIR novembra v Sarajevu organizirali skupno srečanje nacionalnih koordinatorjev obeh strategij pod naslovom „Krepitev podpore EU za pristop kandidatk v EUSDR in EUSAIR“, ki je pomenilo pomemben korak k okreelitvi regionalnega sodelovanja, napredku integracije v EU in spodbujanju medsebojne izmenjave znanja in izkušenj, in ki ga je Slovenija močno podprla.

Podporo predsedstvu, še posebej v primeru Severne Makedonije kot države kandidatke, ter vsem upravljavskim in tematsko-izvedbenim telesom EUSAIR pri vodenju in koordinaciji EUSAIR in njenih procesov je tudi v letu 2025 zagotavljal EUSAIR "Facility Point". Partnerstvo EUSAIR "Facility Point", v katerem sodelujejo sorodne institucije iz vseh EUSAIR držav, torej tudi petih držav kandidatk, vodi MKRR. EUSAIR "Facility Point" je posebno pozornost namenil

zagotavljanju pogojev za dejavno udeležbo držav kandidatk v strukturah EUSAIR, ki jim omogoča praktično spoznavanje in sodelovanje v procesih na ravni EU, vključno s posebno strokovno podporo Severni Makedoniji pri pripravi in izvajanju predsedovanja EUSAIR. Na Upravnem odboru so države EUSAIR uskladile konceptni dokument, ki ga je pripravil "Facility Point" vodilni partner, za vzpostavitev **EUSAIR skupnosti dobrih praks za širitev** (*EUSAIR Community of Practice for Enlargement*), namenjene krepitvi izmenjave znanja in izkušenj na področjih, ki jih pokriva EUSAIR s ciljem pospešitve širitve in integracije držav kandidatk.

Pomemben dosežek v letu 2025 je bilo tudi prvo leto delovanja Mladinskega sveta EUSAIR.

Sprejet revidiran Akcijski načrt EUSAIR

Maja 2025 je bilo objavljeno Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o revidiranem akcijskem načrtu makroregionalne strategije EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR)². Revidiran akcijski načrt predstavlja pomemben korak k izboljšanju obstoječih ukrepov, večji učinkovitosti izvajanja ter prilagajanju aktualnim razmeram in potrebam v jadransko-jonski regiji. Revidiran dokument bolje odraža nove strateške prioritete EU, upošteva novi članici EUSAIR Severno Makedonijo in San Marino ter krepi podporo širitvi EU. Komisija v sporočilu poudarja, da je širitev EU postala glavna prednostna naloga EU ter da bo EUSAIR podpirala države kandidatke pri pospeševanju pristopnega procesa in tesnejšem usklajevanju z EU. Komisija v sporočilu opozarja, da je za uspešno izvajanje strategije ključnega pomena proces vgrajevanja prednostnih nalog v programe financiranja, saj MRS nimajo lastnega proračuna in je izvajanje odvisno od zmožnosti mobilizacije sredstev iz drugih povezanih virov (EU, nacionalni in regionalni viri ter zasebni sektor). Glavni viri financiranja za izvajanje strategije so skladi kohezijske politike EU, instrument za predpristopno pomoč, naložbe in reforme v okviru načrta za rast za Zahodni Balkan in evropski naložbeni načrt za države Zahodnega Balkana. Sporočilo Komisije izpostavlja tudi pomen podporne strukture za izvajanje strategije EUSAIR, ki jo zagotavlja projekt EUSAIR "Facility Point", ki ga vodi MKRR. Slednje daje Sloveniji še posebej vidno in pomembno vlogo v EUSAIR.

Slovenija je pozdravila vključitev širitve EU kot horizontalne teme, ki jo morajo obravnavati vsi vsebinski stebri strategije, in uvedbo novega petega stebra, katerega cilj je izboljšanje socialne kohezije in spodbujanje udejstvovanja mladih, spretnosti, enakih možnosti in dostopa do trga dela. Slovenija pri tem poudarja pomen nadaljevanja močne kohezijske politike EU po letu 2027 ter krepitve njenih temeljnih načel, saj bo ta, skupaj s programi Interreg in sodelovanjem v MRS, omogočila še več sodelovanja tako znotraj EU kot z državami kandidatkami. Slovenija poudarja, da bo uspešna integracija držav kandidatk v EU mogoča le ob podpori močne in vključujoče kohezijske politike.

10 let Slovenije v EUSAIR

Ob deseti obletnici strategije so države članice EUSAIR ob podpori EUSAIR "Facility Point" pripravile in objavile pregled svojih dosežkov v času članstva v strategiji, saj se z njihovim komuniciranjem krepi zavedanje o politični relevantnosti strategije in koristih, ki jih EUSAIR prinaša za državljane.

Slovenija je v svojem prispevku poudarila, da EUSAIR predstavlja pomembno dopolnilo nacionalnim razvojnim politikam in hkrati priložnost za uveljavljanje svojih interesov v širšem regionalnem in evropskem prostoru. Zaradi svoje geografske lege in odprtosti za sodelovanje je Slovenija vključena v tri evropske MRS, pri čemer EUSAIR omogoča neposredno povezovanje obalnega prostora z zaledjem ter krepitev sodelovanja z državami Zahodnega Balkana. Strategija Sloveniji omogoča izmenjavo znanja, sodelovanje v skupnih projektih in boljše usklajevanje politik na področjih, kjer samostojno delovanje posamezne države ne zadošča.

3.3. EUSALP

Leto 2025 je bilo zaznamovano z obeležitvijo 10. obletnice ustanovitve EUSALP in prenove strategije pod prvim skupnim predsedstvom dveh držav, ki sta ga izvedli Avstrija in Lihtenštajn.

² <https://www.adriatic-ionian.eu/wp-content/uploads/2025/05/EUSAIR-COM2025-191-final.pdf>

So-predsedstvo je bilo tudi primer praktičnega sodelovanja med zvezno vlado in deželami: delo in dogodke na treh glavnih vsebinskih prioritetah predsedovanja so izvedle avstrijske zvezne dežele Tirolska, Salzburg, Vorarlberg in Koroška, medtem ko je bil na ravni zveznih ministrstev voden proces upravljanja strategije in revizije akcijskega načrta.

So-predsedovanje Avstrije in Lihtenštajna – prioritete in glavni dosežki

Avstrijsko-lihtenštajnsko so-predsedstvo je potekalo pod geslom „Sodelovanje omogoča preobrazbo“. Določilo je naslednje tematske prednostne naloge: (1) mobilnostni prehod: ekološka, učinkovita in čezmejna mobilnost; (2) energetski prehod: trajnostna oskrba z energijo prek regionalnih rešitev; (3) krožno gradbeništvo: ohranjanje virov v kroženju, trajnostna gradnja in obnova; (4) sodelovanje mladih: aktivno vključevanje mladih v prihodnost usmerjeno politiko. Pomembna tema je bila tudi teritorialna dimenzija strategij. So-predsedstvo je pripravilo poročilo o prostorskem razvoju, da bi na ravni akcijskih skupin, pa tudi na politični ravni, izzive, ki se v prostoru različno odražajo, obravnavali bolj osredotočeno in na podlagi dejanskih podatkov.

Poleg štirih vsebinskih prioritet je so-predsedstvo opravilo pomembno delo tudi na področju izboljšanja upravljanja strategije: (1) krepitev participacije mladih, revizija akcijskega načrta EUSALP, tesnejše sodelovanje med EUSALP, Alpsko konvencijo in Programom Alpski prostor, ter izboljšanje strokovne pomoči deležnikom.

Ključni dosežek so-predsedovanja Avstrije in Lihtenštajna je bila revizija akcijskega načrta EUSALP, kjer je so-predsedstvo nadaljevalo delo slovenskega predsedstva EUSALP v letu 2024. So-predsedstvo je dokument pripravilo ob pomoči zunanjih strokovnjakov in vodilo več krogov usklajevanj s sodelujočimi državami in regijami. Revidiran akcijski načrt je sprejela Generalna skupščina EUSALP novembra 2025, Evropska komisija pa ga je objavila v decembru 2025.

So-predsedstvo je organiziralo dva dogodka na politični ravni. Uvodni dogodek je potekal 4. februarja 2025 v Vaduzu, Lihtenštajn, kjer je na političnem panelu o prihodnosti EUSALP v imenu Slovenije sodeloval državni sekretar na MKRR mag. Marko Koprivc. Državni sekretar je poudaril, da za nadaljnji razvoj EUSALP potrebujemo močno kohezijsko politiko tudi po letu 2027. Izpostavil je izzive, kot so podnebne spremembe, krožno gospodarstvo, trajnostno upravljanje z vodami in izboljšanje kakovosti življenja za mlade, ki so bili prioriteta slovenskega predsedovanja EUSALP v letu 2024 in so ključnega pomena za alpsko regijo. Opozoril je, da je reševanje podnebnih sprememb in varstvo okolja v sozvočju z gospodarskim napredkom mednarodni in medgeneracijski izziv, ki ga ni mogoče rešiti zgolj v eni regiji, zato morajo vse regije v Evropi sodelovati pri iskanju trajnostnih rešitev. Izpostavil je, da EUSALP omogoča učinkovito čezmejno sodelovanje, ki prinaša konkretne rezultate. Za trajnostni razvoj regije je namreč ključno, da povežemo makroregionalne prednostne naloge s kohezijsko politiko, pri tem pa okrepimo čezmejno sodelovanje in sodelovanje z državami izven EU.

Letni forum in Generalna skupščina EUSALP, ki sta potekala 25. - 26. novembra 2025 v Innsbrucku, sta zaznamovala zaključek avstrijsko-lihtenštajnskega so-predsedovanja 2025 in hkrati proslavila 10. obletnico EUSALP. Zasedanja Generalne skupščine EUSALP, ki predstavlja najvišji organ odločanja EUSALP, so se udeležili visoki predstavniki nacionalnih in regionalnih vlad članic EUSALP. Udeleženci so v razpravah izpostavili edinstvenost alpske regije ter nujnost preobrazbe na področju energije, mobilnosti in trajnostne gradnje za zagotovitev njene ekološke in gospodarske prihodnosti. Poudarili so demografske izzive, vključevanje mladih ter pomen kohezijske politike in programov Interreg za razvoj in sodelovanje v alpskem prostoru. Skupno sporočilo je bilo jasno: kot regija z 80 milijoni prebivalcev in ena najbolj inovativnih v Evropi ima »alpski glas« v Bruslju večjo težo, kadar države in regije nastopajo enotno in skupaj. Slovensko delegacijo je vodil mag. Marko Koprivc, državni sekretar na MKRR. Državni sekretar je izpostavil pomen sodelovanja Slovenije v treh MRS za skupno naslavljanje čezmejnih izzivov. Zavzel se je za močno kohezijsko politiko in program Interreg v novem finančnem in zakonodajnem okviru EU po letu 2027, saj več kohezijske politike pomeni bolj konkurenčno, odpornejšo in varnejšo alpsko regijo.

Generalna skupščina EUSALP je sprejela Innsbruško deklaracijo, ki pozdravlja sprejetje prenovljenega Akcijskega načrta in potrjuje zavezo k okrepitvi sodelovanja na področjih podnebnih sprememb, trajnostne mobilnosti, energetskega in krožnega prehoda, prostorskega razvoja ter vključevanja mladih. Deklaracija nadalje poudarja pomen politične podpore in ustreznih virov za izvajanje in upravljanje EUSALP ter pozdravlja uvedbo novega pristopa izvajanja strategije v obliki t. i. »misij« – večletnih medsektorskih političnih ciljev. Visoki

predstavniki EUSALP so v deklaraciji tudi izpostavili prispevek kohezijske politike EU in programov Interreg k močnejši, odpornejši in varnejši alpski regiji.

Revidiran Akcijski načrt EUSALP

Evropska komisija je decembra 2025 objavila Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o revidiranem akcijskem načrtu Strategije EU alpsko regijo³. Posodobljeni akcijski načrt EUSALP prinaša okrepljeno upravljanje in bolj jasne prednostne naloge.

V ospredju revidiranega akcijskega načrta so še naprej trije tematski stebri: gospodarska rast in inovacije, mobilnost in poveztljivost ter okolje in energija. Vsak steber ustreza enemu od ciljev strategije in vključuje devet ukrepov, ki po vsebini sledijo področjem dela devetih akcijskih skupin, kot odgovor na sedanje izzive v alpski regiji in najnovejše strateške dokumente. Revidiran akcijski načrt je torej ohranil obstoječe ukrepe, posodobila pa se je njihova vsebina in osredotočenost. Ključne spremembe, ki jih uvaža revidiran akcijski načrt, so uvedba novega instrumenta, t.i. misij, in spremembe pri upravljanju strategije.

Pristop, utemeljen na misijah, je namenjen reševanju pomembnih izzivov, ki zadevajo celotno alpsko regijo, z opredelitvijo ambicioznih, a realističnih ciljev ter zagotavljanjem političnega vodenja in prepoznavnosti. Misije so zasnovane tako, da omogočajo sinergije in spodbujajo boljšo povezanost med ukrepi in projekti na določenem področju. V večji meri vključujejo politično raven z imenovanjem poročevalca misije, tj. izvoljenega politika, ki ga imenuje generalna skupščina. Pri uresničevanju medsektorskih ciljev omogočajo povezovanje projektov in pobud okoli enega cilja, s čimer se krepi skladnost med politično in tehnično ravnanje.

Spremembe pri upravljanju strategije vključujejo spremenjene prakse, ki so se uveljavile v desetih letih delovanja EUSALP. Tako akcijski načrt vključuje pristojnosti odbora vodij akcijskih skupin in tria predsedstev. Vodje akcijskih skupin so odgovorni za izvajanje konkretnih projektov, odbor vodij akcijskih skupin pa spodbuja sinergije in sodelovanje med akcijskimi skupinami. Trio predsedstev zagotavlja kontinuiteto med preteklimi, sedanjimi in prihodnjimi predsedstvi. Revidiran akcijski načrt upošteva tudi vlogo sveta mladih EUSALP, ki je bil ustanovljen leta 2021. Naslednja pomembna sprememba na področju upravljanja je bila vzpostavitev strukture tehnične podpore s sekretariatom leta 2023, ki se financira se iz programa Interreg za alpski prostor. Sekretariat zagotavlja podporo organom odločanja strategije in njenim izvajalcem, tj. akcijskim skupinam.

3.4. Aktivnosti slovenskih deležnikov v makroregionalnih strategijah

Predstavniki pristojnih ministrstev, zavodov, razvojnih agencij ipd. so bili aktivno vključeni v tematske skupine EUSDR, EUSAIR in EUSALP. Najbolj vidno vlogo so imele inštitucije, ki v imenu Slovenije vodijo posamezne tematske skupine v MRS. V EUSDR Slovenija - Ministrstvo za infrastrukturo skupaj s Srbijo vodi Prioritetno področje 1b "Izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti – cestne, železniške in letalske povezave" in Prioritetno področje 10 "Institucionalna krepitev in sodelovanje", ki ga Center za evropsko prihodnost koordinira skupaj z mestom Dunaj. V EUSAIR Ministrstvo za naravne vire in prostor koordinira Tematsko usmerjevalno skupino 3 – "Kakovost okolja", skupaj z Bosno in Hercegovino. V EUSALP v imenu Slovenije Akcijsko skupino 7 "Zelena infrastruktura" vodi Posoški razvojni center, skupaj z Italijo.

Podrobnejša predstavitev aktivnosti, ki so jih deležniki v MRS izvedli v letu 2025, je v prilogi 2 poročila.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0750>

PRILOGA 1:

AKTUALNI SEZNAM SLOVENSКИH PREDSTAVNIKOV MINISTRSTEV IN DRUGIH INŠTITUCIJ, KI SODELUJEJO V OKVIRU UPRAVLJAVSKIH ORGANOV IN TEMATSKIH SKUPIN STRATEGIJE EU ZA PODONAVSKO REGIJO (EUSDR), STRATEGIJE EU ZA JADRANSKO-JONSKO REGIJO (EUSAIR) IN STRATEGIJE EU ZA ALPSKO REGIJO (EUSALP) – februar 2026

Nacionalna koordinacija MRS

Nacionalna koordinatorka	Tanja Strniša	MZEZ
Koordinatorica za kohezijsko politiko EU	Mojca Aljančič	MKRR
Namestnik koordinatorke za kohezijsko politiko EU	Dimitrij Pur	MKRR

Članstvo v EUSALP

AKCIJSKA SKUPINA	ČLANI	INSTITUCIJA
1 – Raziskave in inovacije	Petra Žagar	MVZI
	Natalija Poš	MKRR
2 – Gospodarski razvoj	Marija Čebular Zajec	MGTŠ
	Nataša Florjančič	MGTŠ
	Majda Potokar	TP Ljubljana
	Aleš Pevc	TP Ljubljana
3 – Trg dela, vzgoja in usposabljanje	Darko Mali	Center za poklicno izobraževanje
	Aleksandar Sladojević	MVI
	Miha Žimšek	Skupnost višjih strokovnih šol
4 - Mobilnost	Franc Žepič	MZI
	Leon Pregelj	MZI
	Anja Bajcar Kok	MOPE
5 – Povezljivost in dostopnost	Marjeta Jerič	MKGP
6 – Viri	Irena Marš	MK
	Vanja Fink Zalar	MK
	Tamara Korošec	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije – Kmetijsko gozdarski zavod Maribor
	Mojca Hribernik (nam.)	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije – Kmetijsko gozdarski zavod Maribor
	Lara Flis	MNVP
	Lenča Humerca Šolar	MNVP
7 – Zelena infrastruktura	Miro Kristan / Simon Škvor	PRC (vodenje skupine)
	Jana Podgornik	PRC
	Blanka Bartol	MNVP
	Simon Poljanšek	MKGP
	Polona Kolarek-Novšek	MKGP
	Nika Debeljak	Zavod RS za varstvo narave – ZRSVN
8 – Upravljanje s tveganji	Luka Štravs	MNVP
	Mateja Ribnikar	MNVP
	Simon Poljanšek	MKGP
	Milena Dobnik Jeraj	URSZR
	Jože Papež	Hidrotehnik d.o.o.
9 – Energija	Andreja Kumer	Štajerska gospodarska zbornica – ŠGZ
	Tomaž Remic	MKGP

	Vlasta Krmelj	Energetsko podnebna agencija za Podravje - ENERGAP
	Matjaž Grmek	MOPE

Članstvo v EUSDR

PRIORITETNO PODORČJE	ČLANI	INSTITUCIJA
1a – Mobilnost – celinske plovne poti	/	/
1b – Mobilnost – ceste, železnice, zrak	Benó Fekonja	MZI
	Franc Žepič	MZI (nam.)
	Igor Prinčič	MZI
	Mitja Oberlintner	MZI
	Antonela Žižič	MZI
	Anja Bajcar Kok	MOPE
2 – Trajnostna energija	Marko Cerar	MOPE
3 – Kultura in turizem	Barbara Koželj Podlogar	MK
	Irena Marš (nam.)	MK
	Jasna Radič	MGTŠ
4 – Kakovost voda	Tanja Mohorko	MNVP
	Lara Flis (nam.)	MNVP
5 – Okoljska tveganja	Luka Štravs	MNVP
	Mateja Ribnikar (nam.)	MNVP
	Milena Dobnik Jeraj	URSZR
	Maja Jelen	URSZR
6 – Biotska raznovrstnost, kvaliteta zraka in tal	Branka Trčak	MKGP
	Špela Žohar	MOPE
	Petra Karo Bešter	MOPE
7 – Družba znanja	Peter Volasko	MVZI
	Miha Zimšek	Skupnost višjih strokovnih šol
8 – Konkurenčnost in grozdi	Nataša Florjančič	MGTŠ
	Bojana Mohorčič (nam.)	MGTŠ
	Grit Ackermann	GZS
9 – Ljudje in znanje	Irena Kuntarič Hribar	MDDSZ
	Urška Kovač Zlobko (nam.)	MDDSZ
10 – Institucionalna krepitev	Marjana Tišler	Center za evropsko prihodnost – CEP (vodenje skupine)
	Jernej Grahor	Center za evropsko prihodnost – CEP
11 - Varnost	Miha Škarič	MNZ
	Urša Habič	MNZ

Članstvo v EUSAIR

TEMATSKA SKUPINA	ČLANI	INSTITUCIJA
1 - Modra trajnostna ekonomija	Jana Vavtar König	MKGP
	Peter Medica	MKRR
2 – Povezljivost regije	Franc Žepič	MZI (promet)
	Gregor Steklačič	MOPE (promet)
	Marko Cerar	MOPE (energetika)
3 – Kvaliteta okolja	Mitja Bricelj	MNVP (vodenje skupine)
	Neža Sautet	MNVP (namestnica vodje skupine)
	Polona Kolarek-Novšek	MKGP
	Rok Kamenšek	URSZR
	Milena Dobnik Jeraj (nam.)	URSZR
	Jasmina Karba	MOPE
	Irena Marš	MK
4 – Trajnostni turizem	Barbara Koželj Podlogar	MK

	(nam.)	
	Karmen Špenga	MGTŠ
	Irena Milinkovič	MGTŠ
5 – Socialna vključenost	Vlado Dimovski	Ekonomska Fakulteta (Univerza v Ljubljani)
	Simon Colnar	Ekonomska Fakulteta (Univerza v Ljubljani)
	Urška Kovač Zlobko	MDDSZ
	Irena Kuntarič Hribar	MDDSZ
	Miha Zimšek	Skupnost višjih strokovnih šol

PRILOGA 2: DRŽAVNI ORGANI IN INSTITUCIJE, VKLJUČENI V IZVAJANJE MAKROREGIONALNIH STRATEGIJ EU - PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI IN KLJUČNIH DOSEŽKOV

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT (MGTS)

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 2 "Gospodarski razvoj"

Dogodki:

- Organiziranih je bilo 5 dogodkov, večinoma v Italiji in Franciji. Dogodki so bili osredotočeni na tematike lobiranja za gorska območja, spodbujanje vključevanja dimenzije EUSALP v vodikove doline, podpiranje pomena podatkov in umetne inteligence, zlasti za digitalne industrije, spodbujanje trajnostnega turizma in upravljanja virov v okviru večjih športnih dogodkov, ter podpora krožnemu gospodarstvu.

EUSAIR: Sodelovanje v okviru Tematskega stebra 4 "Trajnostni turizem"

Dogodki:

- 3. februarja 2025 udeležba na webinarju o krepitevi zmogljivosti (Capacity building);
- 21. februarja 2025 udeležba na webinarju o podpori v postopku »embeddinga« EUSAIR vsebin v IPA III;
- Dne 11. aprila 2025 udeležba (on-line) na 25. sestanku tematske skupine;
- Udeležba na 26. sestanku tematske skupine dne 13. november 2025 v Zagrebu.
- Udeležba na 10. letnem forumu EUSAIR na Kreti 6. in 7. maj 2025.
- Na navedenem letnem forumu je bila organizirana tematska seja TSG4 z naslovom »Sredozemska prehrana in trajnostni turizem«.

MGTS je sodeloval pri pripravi gradiv in izvedbi aktivnosti tematske skupine s predstavitvijo aktualnih aktivnosti in razvoja na področju trajnostnega razvoja turizma in sodelovanja z Ministrstvom za kulturo na področju kulturne dediščine. Tako je bila posredovana informacija o zagonu projekta NIST (Nacionalno informacijsko središče za turizem), ki ga upravlja Slovenska turistična organizacija ter tudi informacija o javnem razpisu za nove turistične produkte, ki so vezani na ponudbo kulturne dediščine.

Dosežki:

- Medstebni vodilni projekt o sredozemski prehrani in trajnostnem turizmu: oblikovanje novega medstebnega vodilnega projekta s stebroma 1 in 5, ustanovitev delovne skupine za delo vodilnega projekta in organizacija prvega spletnega sestanka ter sodelovanje s projektom 3.
- Sodelovanje EUSAIR-EUSDR – spletna predstavitev dejavnosti in vodilnih pobud EUSAIR v okviru novega akcijskega načrta na forumu EUSDR v Sarajevu 6. novembra 2025.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- Začetek razvoja medstebnega vodilnega projekta o sredozemski prehrani in trajnostnem turizmu. Steber 4 je pri tem vodilni, steber 1 in steber 5 pa sta sodelujoča. Po razpravi o ustanovitvi delovne skupine za ta projekt je Evropska komisija pojasnila, da je delovna skupina za sredozemsko prehrano priznana kot pionirski neuradni postopek. Vendar pa gre za redno in legitimno pobudo v okviru medsektorskega okvira, ki temelji na odobrenem revidiranem akcijskem načrtu GB EUSAIR.
- Sodelovanje EUSAIR-EUSDR – spletna predstavitev dejavnosti in vodilnih projektov 4. stebra EUSAIR v okviru novega akcijskega načrta na forumu EUSDR v Sarajevu 6. novembra 2025.
- Zgodba o uspehu/Primer dobre prakse:
- "Living the Sea 4.0": Strateška projektna ideja si prizadeva za uporabo digitalizacije za ohranjanje naravne in kulturne dediščine kot pomembnega orodja, ki bo postavilo temelje novega pristopa za upravljanje obremenitev obalnih območij, ki jih povzročajo turistični tokovi, podnebne spremembe, onesnaževanje prometa in podobno. Projekt se bo izvajal v Sloveniji, vodenje projekta je prevzel Javni zavod za spodbujanje podjetništva in razvojne projekte Občine Izola. Razvoj ideje projekta je zaključen – ključni izziv je poiskati ustrezen

vir financiranja, ki bo pokrili večino zainteresiranih partnerjev. Projektno dokumentacijo je treba prilagoditi novim razpisom. K sodelovanju so povabljeni vse države članice EUSAIR.

EUSDR: Sodelovanje v okviru Prioritetnega področja 8 "Konkurenčnost"

Dogodki:

- Organiziranih je bilo nekaj dogodkov, najpomembnejši za Slovenijo je bil dogodek v Sarajevu, kjer je bila v okviru EUSDR letnega foruma izvedena delavnica za razvoj novih projektnih idej, namenjena spodbujanju transnacionalnega sodelovanja in pripravi prihodnjih projektov na ravni EUSDR.
- Posebej izpostavljamo tudi dogodek, ki je bil namenjen izmenjavi znanj in predstavitvi aktualnih raziskav, politik in projektov na področju krožnega gospodarstva, biogospodarstva in zelenih tehnologij v podonavski regiji.
- V letu 2025 je bila izvedena tudi študija za identifikacijo t. i. »Lighthouse« projektov, namenjenih strateškemu komuniciranju in vidnosti EUSDR.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- V okviru EUSDR foruma v Sarajevu je bila izvedena tematska delavnica o "Lighthouse" študiji s področja zelenih tehnologij, krožnega gospodarstva in biogospodarstva, ki se je zaključila s podelitvijo certifikatov izbranim projektom ("Lighthouses from the Danube Region in the fields of Green Tech, Circular Economy and Circular Bioeconomy")⁴.

MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO (MZI)

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 4 "Mobilnost"

Dogodki:

- Delovna skupina se je v letu 2025 sestala trikrat, in sicer 23. 1. 2025 (on-line), 17.-18. 6. 2025 v Nici, (Francija) in 26. 11. 2025 v Innsbrucku (Avstrija).
- Dne 27. 11. 2025 je bila v Innsbrucku organizirana 7. konferenca o mobilnosti EUSALP.
- V dneh 12.-14. 5. 2025 je v Salzburgu potekal dogodek v sklopu praznovanja 25. Letnice Interreg programa Alpski prostor, ki so ga organizirali Program Alpski prostor, EUSALP in Alpska konvencija.
- Dne 13. 5. so bile organizirane delavnice in srečanja med projektnimi in tematskimi skupinami Alpske konvencije ter akcijskimi skupinami EUSALP, kar je bilo še posebej pomembno za vodje in člane akcijskih skupin.
- Predstavniki MZI se je udeležil vseh AG4 sestankov in na njih tudi aktivno sodeloval.

Vpliv na domače politike:

- Sodelovanje Slovenije je v letu 2025 prispevalo k nadgradnji nacionalnih prometnih politik, zlasti na področjih trajnostne in nizkoogljične mobilnosti, preusmerjanja tovornega prometa na okolju prijaznejše oblike prevoza ter uvajanja pametnih prometnih rešitev v alpskem prostoru. Razprave so bile pomemben referenčni okvir pri spremljanju in primerjavi nacionalnih ukrepov s prometnimi politikami alpskih držav, zlasti glede upravljanja tranzitnega prometa in obremenitev alpskih prometnih koridorjev.
- Slovenija je aktivno predstavljala nacionalne infrastrukturne in sistemske rešitve, med drugim projekt izgradnje druge cevi predora Karavanke kot primer izboljšanja varnosti, pretočnosti in odpornosti ključne čezmejne prometne povezave. Sodelovanje je prispevalo tudi k boljši usklajenosti nacionalnih ukrepov na področju energetske učinkovitosti v prometu ter k dolgoročnemu spremljanju trendov, ki vplivajo na oblikovanje prometne politike v alpskem prostoru.

Vključevanje mladih:

- Srečanj v okviru prioritetnega področja se udeležujejo tudi predstavniki EUSALP mladinskega sveta. Mladi razlagajo razumevanje prometne politike in mobilnosti, sodelujejo pri oblikovanju skupnih ciljev ter izvajajo posebne aktivnosti, ki jih razvijajo v okviru projektov (npr. projekta YOALIN, kjer so predstavljene možnosti ugodnega potovanja mladih po Alpah z vsemi sredstvi javnega potniškega prometa).

⁴ <https://competitiveness.danube-region.eu/new-study-published-identification-of-lighthouse-projects-in-the-danube-region/>

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- V letu 2025 je delovna skupina pomemben del aktivnosti namenila razpravam o trajnostnem, odpornem in energetsko učinkovitem prometu ter reviziji EUSALP, predvsem za področje prometa. Posebna pozornost je bila namenjena označevanju (»labelling«) projektov s skupno makro-regionalno dodano vrednostjo ter spremljanju aktivnosti Alpske konvencije na področju prometa. Aktivno sodelovanje Slovenije v teh procesih je prispevalo k večji prepoznavnosti nacionalnih prioritet in projektov v alpskem prostoru.

EUSAIR: Sodelovanje v okviru Tematske stebra 2 (podskupina za promet) "Povezovanje regije"

Dogodki:

- V letu 2025 se je podskupina sestala dvakrat, in sicer 25. februarja 2025 (on-line) in 17. oktobra 2025 v Trstu (Italija);
- Dne 13. marca 2025 v Atenah (Grčija) je bila organizirana okrogla miza »Izzivi in priložnosti Zahodno Balkanskega - Vzhodno Mediteranskega evropskega prometnega koridorja«. Dogodek je bil hibriden, tako da se ga je preko spleta udeležil tudi predstavnik MZI;
- Ob robu 10. Letnega foruma na Kreti je potekal tudi sestanek podskupine, katerega se je MZI udeležil on-line;
- V okviru delovnega načrta EUSAIR Steber II je Srednjeevropska pobuda (CEI) v sodelovanju z avtonomno deželo Furlanijo-Julijsko krajino 16. oktobra 2025 v Trstu organizirala delavnico »Zelena in pametna pristanišča: Oblikovanje prihodnosti zelenega prehoda in razvoja znanj in spretnosti v jadransko-jonski regiji«.

Dosežki:

- V sklopu postopka revizije glavnega načrta za promet EUSAIR (t. i. "Master plan") se je v letu 2025 nadaljevalo tematsko posvetovanje na nivoju podskupine, v okviru katerega so slovenski predstavniki zastopali stališča, ki so skladna z nacionalnimi strateškimi cilji na področju prometnih politik do leta 2030, predvsem v povezavi s ključnimi infrastrukturnimi projekti na TEN-T omrežju.

Vpliv na domače politike:

- Slovenija je v letu 2025 aktivno prispevala k razpravam o reviziji prometnega glavnega načrta ("Master Plan"), pri čemer je zagovarjala stališča, skladna z nacionalnimi strateškimi cilji na področju prometne povezljivosti in razvoja prometne infrastrukture do leta 2030. Poseben poudarek je bil namenjen pomenu TEN-T omrežja ter vlogi Slovenije kot ključne tranzitne in logistične države med Jadransko-jonsko regijo in srednjo Evropo.
- Sodelovanje je omogočilo krepitev usklajevanja nacionalnih prometnih prioritet z razvojnimi usmeritvami makro-regije, zlasti v povezavi z razvojem železniške infrastrukture, pristaniških povezav in multimodalnih prometnih verig. Razprave so predstavljale pomembno strokovno podlago za spremljanje regionalnih prometnih pobud, ki imajo neposreden vpliv na slovensko prometno in logistično politiko ter na dolgoročno vlogo Slovenije v Jadransko-jonskem prostoru.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Pomemben primer dobre prakse v okviru EUSAIR v letu 2025 predstavlja izvajanje infrastrukturnega projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper, ki je uvrščen med projekte z oznako EUSAIR. Projekt ima izrazito makro-regionalno dodano vrednost, saj prispeva k izboljšanju zalednih povezav in krepitvi logistične vloge severnega Jadrana. Načrtovano je, da bo projekt končan leta 2026. Njegovo izvajanje je redno spremljano tudi v okviru podskupine.

EUSDR: Koordinacija Prioritetnega področja 1b "Izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti – cestne, železniške in letalske povezave"

Dogodki:

- 31. sestanek EUSDR Usmerjevalne skupine PA1b, 22.-23. april 2025, Beograd (Srbija);
- 32. sestanek Usmerjevalne skupine PA1b, 4. junij 2025, Sarajevo (Bosna in Hercegovina);
- Delavnica o povezljivosti in odpornosti železniškega omrežja v Podonavski regiji, 5. junij 2025, Sarajevo (Bosna in Hercegovina);
- Koordinatorja PA1b sta organizirala Delavnico o krepitvi zmogljivosti za člane usmerjevalnega odbora 17. septembra v Portorožu;

- 9. konferenca deležnikov Prometni dnevi podonavske regije (DRTD 2025), 9.-10. december 2025 Ljubljana;
- 33. sestanek EUSDR Usmerjevalne skupine PA1b, 11. december 2025, Ljubljana.

Dosežki:

- V letu 2025 se je usmerjevalna skupina 1b sestala trikrat in razpravljala o usklajevanju prometne politike EU z državami makro-regije, spodbujala projekte z dodano vrednostjo za makro-regijo ter izboljšanje čezmejnih povezav in podpirala Interreg projekte iz področja dela PA1b;
- Organizirana je bila 9. konferenca deležnikov Transportni dnevi v Podonavski regiji z naslovom »Cesta in železnica - Skupaj za boljše povezano Podonavje«. Cilj dvodnevnega dogodka je bil raziskati izzive in priložnosti v sodobni prometni infrastrukturi in storitvah, hkrati pa poudariti ključni, pogosto napačno razumljen, komplementarni odnos med cestnim in železniškim prometom;
- Pripravljena je bila letna posodobljena lista Infrastrukturnih projektov v Podonavski makro-regiji z dodano vrednostjo za regijo in s poudarkom na strateških prometnicah, ki imajo tudi čezmejni vpliv na prometne tokove v regiji in širše;
- Skupina je ohranjala dober odnos s številnimi deležniki, med drugim s Prometno skupnostjo in UNECE. Predstavniki Prometne skupnosti so redno sodelovali na dogodkih PA1b.

Vpliv na domače politike:

- Koordinacija in aktivno sodelovanje Slovenije v prioritetenem področju je v letu 2025 pomembno prispevalo k uresničevanju nacionalnih prometnih ciljev, zlasti na področju izboljšanja mednarodne povezljivosti in razvoja multimodalnih prometnih koridorjev. Slovenija je skozi delo skupine krepila svojo vlogo kot pomembno prometno vozlišče med severnim Jadranom, srednjo in jugovzhodno Evropo ter prispevala k večji prepoznavnosti nacionalnih prometnih prioritet v širšem podonavskem prostoru;
- Sodelovanje v skupini je vplivalo na večjo usklajenost nacionalnih infrastrukturnih projektov z makro-regionalnimi in evropskimi prometnimi pobudami, predvsem v okviru razvoja in posodabljanja TEN-T omrežja ter uvajanja pametnih prometnih sistemov. Poleg tega je sodelovanje okrepilo institucionalno vlogo Slovenije (MZI) kot enega vodilnih akterjev na področju prometa v Podonavski regiji ter prispevalo k večjemu upoštevanju transnacionalnih prometnih povezav, ki potekajo preko slovenskega ozemlja.

Vključevanje mladih:

- V letu 2025 je EUSDR nadaljevala aktivnosti vključevanja mladih v izvajanje strategije. Predstavnika mladih sta spremljala delo PA1b in se udeležila tudi PA1b konference.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- EUSDR in EUSAIR: Sodelovanje predstavnika PA1b na dogodkih EUSAIR TSG2;
- EUSDR in EUSALP: Sodelovanje predstavnika PA1b na dogodkih EUSALP AG4;

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Proces promocije izvajanja strategije in naslavljanje ključnih izzivov v okviru konference »Prometni dnevi Podonavske regije«. Zadnja 9. konferenca je bila organizirana 9.-10.12.2025 v Ljubljani;
- Proces vzpostavitve učinkovitih multimodalnih koridorjev Podonavske regije: Razvoj medsebojno povezanega in integriranega prometnega sistema v Podonavju je izziv makro-regionalnega pomena in je skladen z nacionalnimi prednostnimi nalogami ter cilji EU za bolj povezano, bolj zeleno Evropo, katere cilj je krepitev multimodalnih TEN-T infrastrukturnih omrežij, ki še posebej izpostavlja prometne povezave med EU in državami nečlanicami EU. Poleg tega proces prispeva k izboljšanju povezav med severnim Jadranom in Črnim morjem ter intermodalne povezave z rečnimi in morskimi pristanišči v makro-regiji. V okviru dolgotrajnega procesa vzpostavljanja novih multimodalnih koridorjev so pomembne pobude za tri koridorje: a) Zahodno Balkanski – vzhodni Sredozemski koridor, ki je trenutno v predlogu revidirane TEN-T uredbe; b) Koridor Črno morje – severni Jadran (katerega začetki segajo v leto 2013), ki še vedno nima dovolj podpore vseh držav makro-regije in c) Jadransko-jonski multimodalni koridor, za katerega so se pričele razprave že leta 2000, intenzivirale po letu 2015 vendar še vedno nima dovolj politične podpore, da bi bil uvrščen med prometne koridorje EU omrežja. Slovenski del koridorja predstavljata odseka (Trst)/Fernetiči-Postojna in Postojna-Jelšane. Aktivnosti se nadaljujejo.
- Projekt X4ITS, katerega izvajalca sta tudi MZI-NCUP in DARS, je pomembna pobuda na področju uvajanja pametnih prometnih sistemov (ITS), ki revolucionirajo upravljanje,

učinkovitost in varnost prometa na evropskih prometnih koridorjih TEN-T omrežja. Osnovni cilj projekta je razviti povezano cestno omrežje ITS vzdolž srednjega in vzhodnega koridorja vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T). V izvajanje projekta so vključeni predstavniki 6 držav (vse so članice tudi Podonavske regije): Avstrija, Češka, Hrvaška, Madžarska, Romunija in Slovenija.

MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST IN INOVACIJE (MVZI)

EUSDR: Sodelovanje v okviru Prioritetnega področja 7 "Družba znanja"

Dogodki in dosežki:

- Udeležba na sestanku skupine 6. junija 2025 v Bratislavi.
- Udeležba na sestanku (Univerza v Mariboru) 5. decembra v hibridnem formatu v Beogradu.
- Univerza v Mariboru sodeluje v »Seed Money Facility« projektu »ForeDanube«, ki napreduje in je bil potrjen v prioriteti 8, vendar ima veliko stičnih točk s prioritetnim področjem 7, saj gre za razvojno dejavnost raziskovanja na področja R&I predvidevanja (»Foresight«) in povečuje znanje na tem področju v regiji. Projekt je prejel okoli 95.000 €;
- Izvaja se pobuda »DRC Initiative Fund«, pobuda Podonavske rektorske konference, v kateri se izvajajo trije cilji prioritete 7 (povečanje skupnih objav, povečanje mobilnosti raziskovalcev in spodbujanje sodelovanja pri dostopu do raziskovalne infrastrukture) s štipendijami za doktorske študente v skupnem obsegu 50.000 €.

Vpliv na domače politike:

- Eden od strateških ciljev Strategije internacionalizacije visokega šolstva in znanosti v Republiki Sloveniji do 2030 je tudi »... krepitev sodelovanja v okviru makroregionalnih strategij EU« (str.13). Delovanje predstavnikov Republike Slovenije v telesih in projektih EUSDR k temu prispeva.
- Krepi se regionalna zavest o potencialu spodbujanja doktorskih študentov, ki so nosilci inovacij in multiplikatorji zaposlitev skozi rezultate tehnološkega napredka.
- V projektu »Policy Answers« se posnema koncept spodbujanja doktorskih študentov v koordinaciji dunajskega Centra za socialne inovacije.

Vključevanje mladih:

- V projektu »DRC Initiative Fund« bo štipendijo prejelo med 15 in 25 študentov, odvisno od širine aktivnosti za katere se bodo prijavljali.
- V projektu »ForeDanube« so partnerji vključevali tudi mlajše raziskovalce.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- Projekt »DRC Initiative Fund« bo imel podoben projekt v okviru Rektorske konference Alpe-Jadran, ki se je odločila za tesnejše sodelovanje z Akcijsko skupino 1 EUSALP;
- S partnerstvom »Hellenic Mediterranean University« s Krete (Grčija) je odprta možnost širitve aktivnosti »ForeDanube« tudi znotraj EUSAIR.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- »DRC Initiative Fund« je bil predlog Univerze v Mariboru, ki ga je tudi v celoti izvedla v prvem zagonu. V drugem zagonu je zagotovila vsa izhodišča. Tudi prenos te ideje v projekt »Policy Answers« je Univerza v Mariboru svetovala ZSI-ju. Pobuda za prenos pobude na EUSALP je prav tako predlog Univerze v Mariboru.
- Na pobudo Univerze v Mariboru se bo širilo povezovanje akterjev na področju R&I predvidevanja (»Foresight«) v regiji in na ravni EU. Za ta namen je Univerza v Mariboru pripravila konzorcijsko pogodbo, h kateri lahko pristopijo bodoči partnerji. V letu 2026 je načrtovan pristop vsaj treh partnerjev. Povezovanje akterjev na področju R&I predvidevanja (»Foresight«) bo koristno za harmonizacijo delovanja na tem področju, boljše obveščenost o stanju zadev ter bolj racionalno koriščenje sredstev za večji učinek aktivnosti.

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 1 "Raziskave in inovacije"

Dogodki:

- Sodelovanje pri pripravi priporočil za oblikovanje politik za krovni dokument EUSALP (Priporočila za oblikovanje politik). V nadaljevanju je prišlo do spremembe v upravljanju AG1, saj sta vlogo vodilnega partnerja od Regije Lombardije prevzeli Bavarska in Grenoble. Ta prehod je vplival na dinamiko dela skupine, ki se je proti koncu leta ponovno okrepila z

začetkom zbiranja idej in oblikovanjem Načrta dela skupino za obdobje 2026–2028, proces pa se bo nadaljeval v letu 2026.

Vključevanje mladih:

- Skupina mlade vključuje posredno in projektno: skupina se povezuje z EUSALP Svetom mladih, projektno pa preko Interreg Alpine Space programa, kjer se vsebine dotikajo mladih preko projektov, ki vključujejo mlade (študenti, mladi raziskovalci) običajno kot udeležence dogodkov.

MINISTRSTVO ZA KULTURO (MK)

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 6 (podskupina 2) "V prihodnost usmerjeno kmetijstvo in gozdarstvo - ohranitev in ovrednotenje naravnih virov, vključno z vodo in kulturnih virov"

Dogodki in dosežki:

- Sodelovanje (on-line) na sestanku Akcijske skupine 6 12. marca 2025; sodelovanje na webinarju o krepitvi zmogljivosti glede priporočil o izvajanju EUSALP politik 9. aprila 2025 (on-line); sodelovanje (on-line) na sestanku skupine dne 27. maja 2025;
- Aktivnosti na delavnici "Tkemo nove tekstilne zgodbe v Alpah" (Škofja Loka in Nova Gorica, 28. – 29. avgusta 2025);
- Akcijski načrt za obdobje 2023-2025 je usmerjen v 4 vsebinske sklope, med katerimi je tudi Kulturna dediščina. V tem vsebinskem sklopu se MK osredotoča predvsem na vpis alpske prehranske dediščine v Unescov register dobrih praks varovanja nesnovne kulturne dediščine (koordinira dežela Lombardija, Italija);
- Z namenom izvajanja trajnostne valorizacije kulturne dediščine, MK sodeluje z deležniki s področja kulture, spodbuja njihovo povezovanje ter jih informira o razpoložljivih EU sredstvih na tem vsebinskem področju;
- V letu 2025 je MK še posebej aktivno sodelovalo pri reviziji Akcijskega načrta EUSALP 2026 – 2029, kjer je uspelo v okviru tematskega stebra Okolje in energija ohraniti ključne vsebine s področja kulturne dediščine, ki so sedaj v ukrepu razvoja ekološke povezanosti v alpski regiji z ohranjanjem, izboljševanjem in obnavljanjem biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev ter spodbujanjem modre in zelene infrastrukture za vzpostavitev nemotene povezanosti med območji.

EUSDR: Sodelovanje v okviru Prednostnega področja 3 "Spodbujanje kulture, turizma in stikov med ljudmi"

Dogodki in dosežki:

- Udeležba (on-line) na sestanku o povezovanju Pametne specializacije s konceptom inovativnosti v čezmejnem sodelovanju na področju MRS (TSO 2025, Izola, 17. 9. 2025);
- MK podpira projekte s konkretnim prispevkom k razvojnim politikam in strategijam EU ter EUSDR. Pri delovanju v skupini se medresorsko povezuje z MGTŠ, in sicer preko sodelovanja pri akcijskem načrtu uresničevanja Strategije slovenskega turizma 2022-2028. MK si prizadeva za prepoznavanje makro regionalne dimenzije v okviru programov Evropskega teritorialnega sodelovanja (ETS), zato se z njegovo aktivno podporo osvešča o projektih, ki povezujejo turizem in kulturo, in sicer na področju oživitve tradicionalnih obriti, mreženja pri ohranjanju multikulturne dediščine prve svetovne vojne, oblikovanja kulturne poti, vključevanje trajnostnega vidika projektov, medsektorskega povezovanja. V okviru kulturnih poti in njihovi identifikaciji ter nadaljnji širitvi po celotnem programskem območju, si ministrstvo prizadeva z vključevanjem zainteresiranih deležnikov iz Slovenije k splošnemu napredku prebivalcev v regiji. Ministrstvo sodeluje z deležniki s področja kulture in turizma iz makro regionalnega območja in spodbuja njihovo povezovanje ter jih informira o razpoložljivih EU sredstvih na tem vsebinskem področju.
- MK prepozna pomen kulturne in zgodovinske identitete Podonavja ter pomen kulturnih poti kot ključnega gonila za trajnostni, socialni in gospodarski razvoj in kohezijo Podonavske regije. Spodbujamo vzpostavljanje mrež sodelovanja in razvoj skupnih projektov na področju sodobne kulture in sorodnih kulturnih in kreativnih industrij (literatura, gledališče, ples, festivali, glasba, vizualne umetnosti, oblikovanje, arhitektura, itd.).

Vpliv na domače politike:

- MK se je s svojimi vsebinskimi delovnimi področji aktivno vključilo v Strategijo slovenskega turizma 2022–2028, in sicer v poglavje POLITIKA 4: Trajnost in Zelena shema slovenskega

turizma, kar predstavlja tudi osnovo za načrtovanje ukrepov s področja kulture v okviru Večletnega finančnega okvirja 2021-2027;

- V programskem obdobju Evropske kohezijske politike (EKP) (2021-2027) MK na področju ETS skladno z ukrepi v OP EKP 2021-2027 sledi dvema prioriteta: kultura in trajnostni turizem ter digitalizaciji, kjer si prizadeva za čim širšo umeščenost področja kulture v načrtovane dokumente nacionalnega, čezmejnega, med regionalnega in transnacionalnega sodelovanja. Pri načrtovanju vsebin pretežno namenjenih kulturnemu in kreativnemu sektorju je MK sodelovalo v vseh štirih čezmejnih, vseh petih transnacionalnih in dveh med regionalnih programih ter nacionalnem programu za izvajanje EKP 2021-2027.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- TSG 4 EUSAIR in PA 3 EUSDR obravnavata enako osrednjo temo - trajnostni turizem, zato ministrstvo povezuje interno sodelovanje med različnimi vsebinskimi notranjimi organizacijskimi enotami, oba koordinatorja marko-regij (EUSAIR in EUSDR) tudi preko skupnih dogodkov (kot so letni forumi, redna delovna srečanja) zagotavljata pretok informacij in dobrih praks.

EUSAIR: Sodelovanje v okviru Tematske stebra 4 "Trajnostni turizem"

Dogodki in dosežki:

- Udeležba na webinarju o krepitvi zmogljivosti (3. februarja 2025); udeležba na "webinarju" o podpori v postopku »embeddinga« EUSAIR vsebin v IPA III Programe (21. februarja 2025); udeležba na webinarju o kapitalizaciji EUSAIR projektov (EUSAIR "StEP", 2. aprila 2025); dne 11. aprila 2025 udeležba (on-line) na sestanku skupine.
- Udeležba na ekskurziji v okviru 2. mednarodnega srečanja partnerjev projekta GOV4PeaCE (Interreg Srednja Evropa), ki je osredotočen na upravljanje dediščine 1. svetovne vojne na ozemljih Srednje Evrope (Rovereto, Italija, 9. – 11. junij 2025).
- Udeležba (on-line) na sestanku o povezovanju Pametne specializacije s konceptom inovativnosti v čezmejnem sodelovanju na področju MRS (TSO 2025, Izola, 17. 9. 2025);
- MK podpira projekte, ki so relevantni za EUSAIR na področju kulture, kjer si predvsem prizadeva za razvoj trajnostnih in tematskih kulturnih poti in krepitev jadransko-jonske kulturne dediščine. Aktivno sodeluje pri pripravi gradiv in izvedbi aktivnosti skupine. V sodelovanju z deležniki spodbuja njihovo povezovanje in jih informira o razpoložljivih EU sredstvih na tem vsebinskem področju.

Vpliv na domače politike:

- MK se je s svojimi vsebinskimi delovnimi področji aktivno vključilo v Strategijo slovenskega turizma 2022–2028, in sicer v poglavje POLITIKA 4: Trajnost in Zelena shema slovenskega turizma, kar predstavlja tudi osnovo za načrtovanje ukrepov s področja kulture v okviru Večletnega finančnega okvirja 2021-2027.
- V programskem obdobju EKP (2021-2027) MK na področju ETS skladno z ukrepi v OP EKP 2021-2027 sledi dvema prioriteta: kultura in trajnostni turizem ter digitalizaciji, kjer si prizadeva za čim širšo umeščenost področja kulture v načrtovane dokumente nacionalnega, čezmejnega, med regionalnega in transnacionalnega sodelovanja. Pri načrtovanju vsebin pretežno namenjenih kulturnemu in kreativnemu sektorju je MK sodelovalo v vseh štirih čezmejnih, vseh petih transnacionalnih in dveh medregionalnih programih ter nacionalnem programu za izvajanje EKP 2021-2027.
- V postopku »embeddinga« v VFO 2021-2027 je MK uspelo zagotoviti možnost sinergije med programi Interreg, OP EKP RSO 4.6 in "FLAGSHIP" 5: "Razvoj trajnostnih in tematskih kulturnih poti/povezovanje kulturnih poti v EUSAIR (AIR KULTURNE POTI)" v samem programu EKP 2021-2027. Z namenom spodbujanja raznolike turistične ponudbe ter trajnostnega in odgovornega turizma je v okviru MRS (EUSAIR) podprt "FLAGSHIP" 5: "Razvoj trajnostnih in tematskih kulturnih poti/povezovanje kulturnih poti v EUSAIR (AIR KULTURNE POTI)". MRS v sodelovanju z Evropskim inštitutom za kulturne poti pri Svetu Evrope nudijo izvedbeno strukturo za snovanje projektov, s strokovno preverjenimi vsebinami in deležniki s področja kulture in turizma vseh držav, katerih cilj bodo certificirani kulturno turistični produkti. Na ta način projekti prerastejo iz nacionalnih v mednarodne projekte in hkrati pridobijo na še večji kakovosti in prepoznavnosti. Ukrepi v okviru RSO 4.6 imajo sorodno vsebinsko podlago v načrtovanih ukrepih v vseh štirih čezmejnih in transnacionalnih programih (npr. TP Srednja Evropa, Adrion in Evro-MED). Načrtovani ukrepi transnacionalnih programov zagotavljajo dobro osnovo za spodbujanje kulturnih kreativnih industrij v funkciji revitalizacije kulturne dediščine na inovativen način tako v čezmejnih programih, MRS kot RSO 4.6 preko izdelav strategij, akcijskih načrtov, ki

naslavlja rešitve s področja ustvarjalnega turizma na širšem geografskem programskem območju.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- TSG 4 EUSAIR in PA 3 EUSDR obravnavata enako osrednjo temo - trajnostni turizem, zato ministrstvo povezuje interno sodelovanje med različnimi vsebinskimi notranjimi organizacijskimi enotami, oba koordinatorja marko-regij (EUSAIR in EUSDR) tudi preko skupnih dogodkov (kot so letni forumi, redna delovna srečanja) zagotavljata pretok informacij in dobrih praks.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Tematska pot "Pot miru" Posoške fundacije miru⁵ je bila v času svojega razvoja med drugim podprta tudi s sredstvi ESRR ETS, konkretno programov Interreg SLO-IT 2021-2027 in posvetovalnega odbora TP 2021-2027, kar je snovalcem tematske poti omogočilo dober vpogled v projektno financiranje s sredstvi EU ter uvid v razvojni kontekst sodelovanja izven nacionalnih meja. Omenjena tematska pot je trenutno predmet priprave kandidature za Kulturno pot Sveta Evrope, kar pomeni odličen primer dobre prakse nadgradnje s strokovno preverjenimi vsebinami in deležniki s področja kulture in turizma, katerih cilj bodo certificirani kulturno turistični produkti na širšem območju vsaj ene izmed MRS. Omenjena prizadevanja je MK predstavilo na 25. sestanku skupine (11. aprila 2025) z naslovom Kulturne tematske poti kot ključni dejavnik trajnostnega turizma. Podobno predstavitev o pomenu povezovanja predmetnega čezmejnega in transnacionalnega projekta z makro-regionalno dimenzijo ter z vrednotami in kriteriji certificiranja kulturnih poti pri Svetu Evrope je MK predstavilo strokovni javnosti projektnega poslovanja Interreg programov v Roveretu v Italiji (posvet v okviru projekta Go4Peace Interreg Srednja Evropa 2021-2027, 9. – 11. junija 2025).
- Prizadevanja MK po povezavi čezmejnega, transnacionalnega in makro regionalnega sodelovanja s področja trajnostnega in kulturnega turizma z EU programi sodelovanja izven EKP (Delni razširjen sporazum o Kulturnih poteh pri Svetu Evrope in EU pobuda Evropska prestolnica kulture) je MK predstavilo na dveh mednarodnih dogodkih v okviru Evropske prestolnice kulture 2025 – ECOC GO! 2025 Nova Gorica – Gorizia (EPK 2025), in sicer na mednarodni konferenci Kulturne poti Sveta Evrope: prepoznavanje in ohranjanje kulturne dediščine v obmejnih območjih (Nova Gorica, 15. aprila 2025) in Kulturne poti: Brezčasni mostovi med ljudmi in kraji (Vipolže, 16. 4. 2025). Na obeh dogodkih sta bila predstavljena projekta Projekt Ljubkina pot in projekt Čezmejni Martinov krog, ki sta v času in za namene EPK 2025 pridobila sredstva Sklada malih projektov Interregovega čezmejnega sodelovanja Slovenija – Italija 2021 – 2027 in tako obogatila ponudbo omenjene pobude EU kot tudi prispevala k ponudbi dveh izrednih kulturnih poti certificiranih pri Svetu Evrope, katerih del sta. O tem je MK pripravilo prispevek ob 10. letnici obstoja EUSAIR, ki je bilo objavljeno v novičniku EUSAIR Facility Point, in sicer v rubriki Slovenia – Empowered by Challenges, Enriched by Cooperation, Inspired by Dialogue (Cultural thematic routes as a driver of innovative, creative, and sustainable tourism).
- Na 14. letnem posvetovalnem forumu o kulturnih poteh Sveta Evrope v Kapadokiji v Turčiji (oktober 2025), ki je tokrat poudaril vlogo kulturnih poti pri varovanju dediščine s trajnostnimi praksami kulturnega turizma, se je Slovenija ponovno izkazala z veliko zastopanostjo in aktivno udeležbo.
- Med dvajsetimi kandidati je bil projekt Ženske pisateljske poti Ljubkina pot – čezmejna literarna pot poezije in enakosti nagrajen kot obetavna praksa v kategoriji Kulturne in izobraževalne izmenjave mladih Evropejcev. Projekt Ljubkina pot – čezmejna literarna pot poezije in enakosti namreč povezuje evropske pobude, kot so kulturne poti Sveta Evrope in Evropska prestolnica kulture ECOC GO! 2025 Nova Gorica – Gorizia. S tem dokazujemo, da so prizadevanja po povezovanju čezmejnega, transnacionalnega in makroregionalnega sodelovanja močno prerasla zgolj krepitev sodelovanja med dvema ali nekaj državami, ampak gre za že pravo internacionalizacijo spodbujanja trajnostnega kulturnega turizma v širši regiji.
- V letu 2026 želi ministrstvo še okrepiti osveščanje o kapitalizacijskih učinkih posameznih aktivnosti in projektov, ki se na makro regionalni ravni odražajo kot kulturne poti certificirane pri Svetu Evrope. Med drugim se nameravamo s samostojnim panelom predstavili tudi na Tednu makroregionalnih strategij v Izoli jeseni 2026.

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI (MDDSZ)

⁵ <https://www.thewalkofpeace.com>

EUSAIR: Sodelovanje v okviru Tematskega stebra 5 "Socialna vključenost"

Dogodki in dosežki:

- Dne 3. - 4. aprila 2025 (Zadar) udeležba na sestanku skupine. Sestanek je bil posvečen temi »Mladinska politika kot investicija, ne strošek (ang. Youth Policies as an Investment, Not a Cost)«. Na sestanku je članica Urška Kovač Zlobko predstavila slovenske izkušnje pri vzpostavitvi in izvajanju pobude EU Jamstvo za mlade. Države, ki še niso članice EU, so izrazile velik interes po sodelovanju na tem področju, predvsem v smislu izmenjave izkušenj, izvedbi delavnic ali študijskih obiskov na temo zaposlovanja mladih. V okviru sestanka je bil organiziran tudi obisk Mladinskega centra Zadar, s predstavitvijo dejavnosti, ki jih izvajajo na lokalni ravni, sodelovanje mladinskega centra z lokalno skupnostjo in drugimi deležniki, kakor tudi mednarodne projekte.
- Dne 27. novembra 2025 udeležba (on-line) na sestanku skupine, kjer je Slovenijo zastopal predstavnik Ekonomske fakultete. Na sestanku so bili predstavljeni trije predlogi za t. i. "flagship" projekte: (1) Youth Entrepreneurship Alliance (nadgradnja POPRI projekta), (2) Social Innovation for the Ageing Population, including a proposal for a Competence Centre for Active and Healthy Ageing, and (3) Skills Alliance for the Future, building on the pillar's skills study and addressing green and digital transition needs. Prva dva predloga sta predloga Slovenije: projekt POPRI je že uveljavljen projekt, ki se izvaja v okviru EUSAIR, predlog novega projekta »Improved Social Cohesion - EUSAIR Competence Center for Social Innovations for Active and Healthy Ageing« pa je na sestanku predstavil Dr. Colnar iz Ekonomske fakultete. Glasovanje o izbiri predlaganih "flagship" projektov bo izvedeno v letu 2026.

Vpliv na domače politike:

- Steber 5 je nov steber, vsebina se je tekom leta 2024 - 2025 šele oblikovala in umeščala v okvir EUSAIR. Uvodni sestanek je bil izveden decembra 2024, v 2025 pa sta bila izvedena dva sestanka skupine. Slovenija aktivno sodeluje na sestankih, od treh predlogov za "flagship" projekte sta dva iz Slovenije.

Vključevanje mladih:

- Sestanek skupine dne 3. -4. april 2025 v Zadru je bil posvečen temi »Mladinska politika kot investicija, ne strošek (Youth Policies as an Investment, Not a Cost), kjer je bila predstavnica EUSAIR Sveta mladih (Andrea Damjanović iz Slovenije, študentka Politologije, FDV) določena, da spremlja delo 5. stebra EUSAIR.
- Na sestanku skupine (on-line) dne 27. novembra 2025 je sprejet sklep, da se organizira skupen sestanek TSG5 koordinatorjev in predstavnikov EUSAIR Sveta mladih s ciljem, da se okrepi sodelovanje in vidnost mladih v aktivnostih 5 stebra.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- Na 3. sestanku skupine sta predstavnici TSG5 EUSAIR delili ključna sporočila z Letnega foruma EUSDR v Sarajevu (5.- 6. 11. 2025). BiH je v okviru predsedovanja v 2025 posebej izpostavila teme in izzive v EUSDR, ki so pomembne tudi za EUSAIR, še posebej za Steber 5: beg možganov, velike vrzeli v znanju in spretnostih, brezposelnost mladih, depopulacija in posledične demografske spremembe, tudi v povezavi s pomanjkanjem dela in upadom delovne sile. Člani skupine EUSAIR prepoznajo skupne točke med makro regijama predvsem na področju regionalnega sodelovanja, trajnostnega razvoja na Zahodnem Balkanu in vztrajnih izzivih, povezanih z zaposlovanjem mladih. Študija večšin regije Donave je bila izpostavljena kot posebej pomemben vir za delo na EUSAIR stebru 5. Člani skupine so se strinjali za bolj poglobljeno sodelovanje med obema makro regijama na omenjenih področjih.

EUSDR: Sodelovanje v okviru Prioritetnega področja 9 "Ljudje in znanje"

Dogodki in dosežki:

- Dne 25. junija 2025 udeležba (on-line) na srečanju skupine, kjer je bil sprejet t. i. "Rolling Work Programme" za 2025, potekala je razprava o projektih za razvoj digitalnih in zelenih spretnosti in vključevanje ranljivih skupin.
- Dne 6. - 7. novembra 2025 (Sarajevo) udeležba na srečanju skupine Sarajevo, kjer je bil poudarek na zgodnjem opuščanju šolanja, VET modernizaciji, digitalnih kompetencah, vključevanju Romov.
- Posodobitev Danube Region Monitor – People & Skills (november 2025).

- Objavljeno poročilo "Closing the Skills Gap" s priporočili za modernizacijo izobraževanja in vključevanje ranljivih skupin.

Vpliv na domače politike:

- vključevanje ranljivih skupin na trg dela;
- krepitev digitalnih in zelenih kompetenc v poklicnem izobraževanju;
- spodbujanje vseživljenjskega učenja in povezovanja izobraževanja z gospodarstvom.

Vključevanje mladih:

- EUSDR Svet mladih aktivno sodeluje na dogodkih skupine in Letnem forumu. V letu 2025 skupina vključuje mlade prek projektov, ki spodbujajo podjetnost, digitalne spretnosti in aktivno državljanstvo (npr. pilotni projekt Empowering Young People – Connecting Europe).

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- Skupina sodeluje z EUSAIR in EUSALP pri temah digitalnih spretnosti, VET in vključevanja ranljivih skupin.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Projekt Empowering Young People – Connecting Europe (financiranje v okviru Erasmus+ + KA2, okvirna vrednost projekta 250.000 EUR) v katerem sodeluje 16 šol iz 8. držav (Slovenija, Avstrija, Hrvaška, Srbija, Romunija, Bolgarija, Nemčija, Madžarska). Dodana vrednost: krepitev podjetnosti, digitalnih spretnosti in aktivnega državljanstva med mladimi; povezovanje šol in trga dela; prispevek k zmanjšanju odhoda mladih iz regije.

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO (MKGP)

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 5 "Povezljivost in dostopnost", Akcijske skupine 6 "Viri", Akcijske skupine 7 "Zelena infrastruktura", Akcijske skupine 8 "Upravljanje s tveganji" in Akcijske skupine 9 "Energija"

Dogodki in dosežki:

- V letu 2025 je MKGP aktivno sodelovalo na usklajevalnih sestankih pred sejami Izvršnega odbora EUSALP z rednim posredovanjem svojih odzivov in prispevkov na dokumente, ki so bili nato obravnavani na posameznih sejah.
- Udeležba (on-line) na dveh rednih srečanjih skupine (v maju in juniju) in sodelovanje pri izpolnitvi kratke ankete, ki jo je pripravil Alpine Climate Board (Posvetovalni odbor za alpsko podnebje) o vplivih podnebnih sprememb na kmetijstvo ter o izvedljivosti ukrepov za blaženje in prilagajanje podnebnim spremembam. Pri tem je Slovenija izpostavila smiselnost uvajanja in izvajanja ukrepov, ki so izvedljivi, postopni in ustrezno podprti tako s finančnega kot tudi s strokovnega vidika.
- Sodelovanje na panelu v okviru 10. Tedna sredozemske obale in makroregionalnih strategij (15. in 17. september 2025 v Izoli). Panel je bil namenjen razpravi o pobudi »SmartEra« kot konkretnem in praktičnem pristopu k pametni preobrazbi podeželskih območij ter o možnostih vključevanja tovrstnih pristopov v javne politike in makroregionalno sodelovanje.

EUSAIR: Sodelovanje v okviru Tematskega stebra 1 "Modra trajnostna ekonomija" in Tematskega stebra 3 "Kvaliteta okolja"

Dogodki in dosežki:

- Sodelovanje s predstavitvijo slovenskega modela LEADER/CLLD, ki je bil kot primer več-partnerskega projekta predstavljen v okviru programa Horizon Europe (Obzorje Evropa) in v sklopu panela PREMIERE Macro-Regional Advisory Panel (Mediterranean region).

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE (MNZ)

EUSDR: Sodelovanje v okviru Prioritetnega področja 11 "Varnost"

Dogodki in dosežki:

- Sodelovanje na področju varnosti, specifično na področju mednarodnega policijskega sodelovanja, ki poteka v okviru EU, okvir za sodelovanje s tretjimi državami pa dajejo

- dvostranski oziroma večstranski sporazumi, vključno s Sporazumom o policijskem sodelovanju v jugovzhodni Evropi, v katerem sodeluje večina držav iz obravnavane regije.
- V letu 2025 redna udeležba na delovnih sestankih Usmerjevalnega odbora EUSDR.

MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR (MNVP)

EUSAIR: Koordinacija Tematskega stebra 3 "Kakovost okolja"

Dogodki in dosežki:

- December 2023 do december 2025 predsedovanje Slovenije Konvenciji o varstvu Sredozemskega morja in obale (Barcelonska konvencija – BK) in Konvenciji o varstvu reke Donave (ICPDR).
- Na podlagi dosežkov v okviru tematske skupine in Mednarodne komisije za Savski bazen (EUSDR) so bili doseženi naslednji ključni rezultati: vzpostavitev subregionalnih, regionalnih in medregionalnih sinergij »Od izvira do morja« (Donava – Črno morje – Sredozemlje) z namenom povečanja odpornosti porečij in obal ter izboljšanja zdravja velikega morskega ekosistema. Strokovne podlage za vzpostavitev teh sinergij predstavljajo projekti TSG (Načrt za preprečevanje onesnaženja morja zaradi nesreč, Omrežje zavarovanih območij na Jadranu, Povezano upravljanje porečij, obal in morja).
- Ta napredek je pozdravljen na ministrskem zasedanju MED 50 v okviru UNOC 3 (Nica, junij 2025).
- Tematska otvoritev 10. Tedna sredozemske obale (Izola, 16. 9. 2025) s panelom »Od izvira do morja: Sava/Donava/Črno morje/Sredozemlje«, na katerem so aktivno sodelovali izvršni sekretarji Mednarodne komisije za Savski bazen, Mednarodne komisije za varstvo Donave, Komisije za varstvo Črnega morja ter Sekretariat UNEP/MAP Barcelonske konvencije.

Vpliv na domače politike:

- Priznanje Sloveniji na COP 24 BK (Kairo, december 2025) za vzpostavljene sinergije s strani EU, UNEP/MAP, UNESCO, WWF, UfM ter WB/GEF. Globalni okoljski sklad (GEF) je predlagal, da skupaj razvijemo "concept paper" za prvi medregionalni program za povečanje podnebne odpornosti. V ta namen sta bila na COP 24 BK organizirana dva posebna »brainstorming« sestanka.
- Uvodni nagovor s strani ministra Bojana Kumra na UNEA-7 (Nairobi, december 2025).

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Koordinator Mitja Bricelj za vzpostavljanje sinergij pri doseganju ciljev EU Strategije o vodni odpornosti in EU Pakta o oceanih prejel naziv Ambasador ICPDR.

Ministrstvo za naravne vire in prostor so-koordinira TSG3 s pomočjo JZP Izola (konkretne aktivnosti so predstavljene v razdelku JZP Izola).

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 7 "Zelena infrastruktura"

Dogodki in dosežki:

- Redna udeležba na sestankih skupine (v živo ali preko spleta).
- Udeležba na delavnici v okviru Tedna sredozemske obale v Izoli na temo ekološke povezljivosti med regijami (Izola, 17. 9. 2025). Namen dogodka je bil poudariti pomen vključevanja ekološke povezljivosti v prostorsko-planske odločitve na različnih ravneh ter na čezmejnem nivoju. Dogodek je predstavil konkretne razloge za povezovanje med makro-regijami: za doseganje ekološke povezljivosti na kopnem, zlasti med EUSALP in EUSAIR (rezultati projekta DinAlpConnect); način vključevanja ekološke povezljivosti na državni in regionalni ravni - v pripravo prve generacije slovenskih regionalnih prostorskih planov in uporabe rezultatov INTERREG projekta PlanTo Connect; možnosti za krepitev ekološke povezljivosti na čezmejnem pilotnem območju trilateralnega območja med Slovenijo, Avstrijo ter Italijo; problematika prenosa usmeritev za ohranjanje ekološke povezljivosti na izvedbeno raven; izkušnje trilateralnega območja - slovenska prizadevanja v okviru priprave prve generacije ter predstavitev obravnave ekološke povezljivosti v hrvaških dokumentih in priložnosti za čezmejno povezovanje. Po predstavitvah je bila organizirana panelna razprava na osnovi katere so bila pripravljena ključna sporočila dogodka.

Vpliv na domače politike:

- Sodelovanje omogoča sprotno usklajevanje na transnacionalni ravni ter uveljavljanje slovenskih predlogov glede ekološke poveztljivosti.

MINISTRSTVO ZA KOHEZIJO IN REGIONALNI RAZVOJ (MKRR)

EUSAIR: Sodelovanje v okviru Tematskega stebra 1 "Modra trajnostna ekonomija"

Dogodki in dosežki:

- Vodenje panela na Tednu Sredozemske obale in makroregionalnih strategij 2025: Panel je obravnaval, kako je povezovanje obstoječega regionalnega znanja in pobud – od mrež, kot je Ocean4Biotech, do tematskega partnerstva S3 Maritime Sustainable Blue Bioeconomy – že prispevalo k oblikovanju finančno privlačnih medregionalnih projektov modre bioekonomije. Poseben poudarek je bil namenjen ideji vzpostavitve Pospeševalne platforme za modro bioekonomijo EUSAIR (EUSAIR Blue Bioeconomy Acceleration Facility – BBAF) kot vodilnega ("flagship") projekta Stebra 1, ki bi jadransko-jonski makroregiji zagotovila celovito podporo prek enotne vstopne točke za pospešitev prehoda projektov od začetne ideje do investicijske odločitve.
- Projekt GROWTH4BLUE je sodeloval s tematsko sejo na dogodku Mediterranean Coast and MRS Week 2025: *Stronger cooperation for better future*, s čimer je postavil temelje za krepitev sodelovanja in vzpostavljanje transnacionalne mreže modre ekonomije. Na panelu je bil predstavljen pomen znanj in veščin, raziskav in izobraževanja, potreb in izzivov trgov ter tehnološko inovativnih priložnosti, ki oblikujejo prihodnost modre ekonomije v jadransko-jonski regiji. Prav ta raznolikost pogledov je tisto, kar sodelovanje v jadransko-jonskem prostoru dela tako močno in omogoča gradnjo trajnostne ter uspešne modre prihodnosti.
- Priprava študije EUSAIR-S3: sodelovanje pri oblikovanju in izvajanju procesa sodelovanja med S3 regijami in EUSAIR v območju Jadransko-jonske regije. V okviru procesa bodo identificirane teme sodelovanja, projektov na tematskih področjih EUSAIR, viri financiranja, modeli sodelovanja in najprimernejša orodja sodelovanja.
- Udeležba na sestankih skupine: 9. 4. 2025 v Podgorici, ki je bil posvečen pripravam na EUSAIR Forum maja na Kreti, ter spletnega sestanka 15. 12. 2025, kjer so bile predstavljene načrtovane aktivnosti za pripravo študije o RRI in investicijskem sodelovanju med državami EUSAIR na skupnih S3 prioritetah.

EUSAIR: Aktivnosti na področju pametne specializacije

Dogodki in dosežki:

- MKRR – Sektor za koordinacijo pametne specializacije je v sodelovanju z EUSAIR Facility Point in italijansko regijo Marke v okviru Tedna sredozemske obale in makroregionalnih strategij v Izoli organiziral peto srečanje organov, pristojnih za koordinacijo strategije pametne specializacije (S3) v državah in regijah EUSAIR.
- Srečanje je bilo osredotočeno na poglobljanje sodelovanja med pristojnimi organi, izmenjavo najučinkovitejših pristopov za vključevanje deležnikov ter usklajevanje skupnih aktivnosti v kratkoročnem obdobju enega do dveh let. Udeleženci so poudarili pomen preglednega in dobro strukturiranega upravljanja ter usklajenih mehanizmov financiranja. Pri tem je bilo izpostavljeno, da EUSAIR zagotavlja okvir za povezovanje politik, medtem ko tesnejše sodelovanje organov S3 omogoča učinkovitejše usklajevanje prioritet in doseganje konkretnih rezultatov.
- Sektor za koordinacijo pametne specializacije je pripravil tudi izhodišča za pripravo študije, namenjene optimizaciji upravljanja in financiranja skupnih inovacijskih projektov. Študija bo med drugim obravnavala metodologijo za natančnejšo opredelitev tehnoloških področij ter mehanizme za spodbujanje medregionalnega sodelovanja, zlasti z vključevanjem zasebnega sektorja.
- Predstavniki MKRR so se v letu 2025 udeležili tudi dveh sestankov Tematske usmerjevalne skupine (TSG 1): 9. aprila 2025 v Podgorici, kjer so bile razprave osredotočene predvsem na priprave na EUSAIR forum na Kreti, ter spletnega sestanka 15. decembra 2025, na katerem so bile predstavljene načrtovane aktivnosti za pripravo študije o raziskovalnem, inovacijskem in investicijskem sodelovanju med državami EUSAIR na skupnih S3 prioritetah.

MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO (MOPE)

EUSAIR: Sodelovanje v okviru Tematskega stebra 2 "Energetska poveztljivost"

Dogodki in dosežki:

- Udeležba na dveh srečanjih skupine (aprila in novembra). Delo se je osredotočalo predvsem na proces posodobitve "Master Plana".
- V okviru Letnega foruma maja 2025 na Kreti je bil organiziran panel na temo energije.

Vpliv na domače politike:

- Krepitev povezovanja med državami, resornimi ministrstvi, izmenjava dobrih praks.

Vključevanje mladih:

- Koordinatorji so na novembrskem zasedanju skupine predstavili predlog medgeneracijskega sporazuma za trajnostno energetske prihodnosti, predstavniki držav pa so idejo načeloma podprli.

EUSDR: Sodelovanje v okviru Prednostnega področja 2 "Spodbuditi več trajnostne energije"

Dogodki in dosežki:

- Udeležba na dveh srečanjih (aprila in novembra).
- V okviru Letnega foruma novembra v Sarajevu je potekala okrogla miza na temo cenovno-dostopne, zanesljive in trajnostne energije v Podonavski regiji.

Vpliv na domače politike:

- Krepitev povezovanja med državami, resornimi ministrstvi, izmenjava dobrih praks.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- Na pobudo koordinatorjev se bo v prihodnje krepilo povezovanje s prometnim delom EUSDR.

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO - UPRAVA RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE (URSZR)

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 8 "Upravljanje s tveganji"

Dogodki in dosežki:

- Izmenjava izkušenj, znanja in dobrih praks ter povezovanje strokovnjakov, da bi izboljšali preventivo, pripravljenost in odziv na naravne in druge nesreče z upoštevanjem potrebe po prilagajanju na podnebne spremembe.
- Udeležba na sestankih skupine maja 2025 (Muenchen) in septembra (online); dodatni sestanek decembra 2025 je bil namenjen usklajevanju delovnega programa skupine za obdobje 2026-2028.
- Izvedena skupna delavnica skupine in projekta X-RISK-CC, 5. junija 2025 (na spletu): "Kako se pripraviti na prihodnja tveganja zaradi vse pogostejših ekstremnih vremenskih dogodkov v alpskih regijah".
- Sodelovanje na strokovnem in političnem posvetu (enquête): "50 let kart območij nevarnosti (3. julija 2025, Gradec).
- Pripravljena priporočila politik za krepitev vertikalnega upravljanja prilagajanja na podnebne spremembe (CCA) v alpskem prostoru, s poudarkom na obveznem vključevanju (mainstreaming), več-nivojskem usklajevanju ter financiranju na podlagi jasno opredeljenih meril.
- Pripravljena priporočila politik za prilagajanje na naravne nevarnosti v Alpah: krepitev upravljanja tveganj, kulture tveganj ter podnebno odporne rabe prostora.
- Pripravljen posodobljen delovni dokument z zbirko dobrih praks o rešitvah, temelječih na naravi, v katero je vključen tudi primer slovenske dobre prakse.
- Platforma za prilagajanje podnebnim spremembam v Alpah (CAPA): pripravljen je bil časovni načrt za nadaljnje uvajanje, raziskava potreb uporabnikov, razvoj ter nove vsebine.
- Nadaljnji razvoj, krepitev in povezovanje mrež upravljanja tveganj v alpskih državah (sodelovanje med skupino in delovno skupino za naravne nevarnosti PLANLAP Alpske konvencije).
- Sodelovanje na srečanjih skupine z Interreg projekti, kot so X-RISK-CC, ADAPTNOW, Mosaic.
- Pripravljen je bil delovni program skupine za obdobje 2026-2028.

Vpliv na domače politike:

- Sodelovanje v skupini prispeva k prenosu znanja, izkušenj in dobrih praks med strokovnjaki/državami EUSALP na področju varstva pred nesrečami in prilagajanja na podnebne spremembe.

Vključevanje mladih:

- Udeležba predstavnika EUSALP Sveta mladih na srečanju skupine (14.–15. maja 2025 v Münchnu) za prispevek k dejavnostim skupine. Mladi so bili vabljeni tudi na spletna srečanja skupine.
- Vključevanje EUSALP Sveta mladih v pripravo priporočil politik za prilagajanje na podnebne spremembe (CCA);
- Promocija aktivnosti EUSALP za mlade na 9. mednarodnem sejmu obrambe, varnosti, zaščite in reševanja SOBRA v Gornji Radgoni (september 2025).

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- V Izoli je septembra 2025 potekal Teden sredozemske obale in makro-regionalnih strategij, ki je združil štiri makro-regionalne strategije. Dogodka se je udeležil tudi predstavnik URSZR.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Projekt X-RISK-CC: Podnebne spremembe v Alpah bodo verjetno povzročile pogostejše in intenzivnejše vremenske ekstreme, s sestavljenimi in kaskadnimi učinki na okolje, ljudi in gospodarstvo. To lahko vodi do zapletenih, dolgotrajnih ali celo nepopravljivih posledic. Projekt X-RISK-CC si prizadeva podpreti upravljavce tveganj in oblikovalce politik pri obravnavi sestavljenih tveganj, povezanih s podnebnimi ekstremi, z razvojem novega skupnega znanja, lokalnih ukrepov ter nadnacionalnih smernic. Poglobljene analize se izvajajo na petih pilotnih območjih. Na slovenskem pilotnem območju, v porečju obeh Sor, projekt obravnava dogodke, kot so poplave v kombinaciji z zemeljskimi plazovi ali suše v kombinaciji z vročinskimi valovi.
- Predvideni rezultati projekta: (1) Digitalna knjižnica, ki vključuje platformo webGIS z informacijami o trendih izrednih vremenskih dogodkov v alpskem prostoru, orodje za pripravo ocene posledic in tveganj, rezultate pilotnih študij ter navodila za uporabo platforme in interpretacijo podatkov. (2) Priročnik X-RISK-CC, ki vsebuje priporočila za oceno novih tveganj v zvezi z vremenskimi in hidrološkimi dogodki na pilotnih območjih, namenjena odločevalcem in službam, ki delujejo na področju upravljanja naravnih nesreč. (3) Akcijski načrti s predlaganimi akcijami in ukrepi za izboljšano upravljanje izbranih izrednih dogodkov, pri čemer je na vsakem pilotnem območju poudarek na drugem dogodku z verižnimi posledicami in sestavljenimi tveganji. (4) Dvostopenjski digitalni priročnik za oblikovalce politik in strokovnjake za izvajanje ukrepov, vezane na obvladovanje tveganj. Prvi del vključuje sintezo pomanjkljivosti obstoječega ukrepanja ob ekstremnih vremenskih dogodkih na celotnem območju Alp, drugi del pa priporočila za že utečene postopke v okviru evropskega okvira za zmanjšanje tveganja nesreč (Disaster Risk Reduction – DRR) in prilagajanje na podnebne spremembe (Climate Change Adaptation – CCA)⁶.

EUSAIR: Sodelovanje v okviru Tematske skupine 4 "Kakovost okolja"

Dogodki in dosežki:

- Udeležba (online) sestanka skupine, ki je potekal na Krfu.
- Udeležba na Tednu sredozemske obale in makro-regionalnih strategij. Sodelovanje na nekaterih panelih, povezanih s problematiko onesnaževanja morja zaradi nesreč.

Vpliv na domače politike:

- Izmenjava izkušenj in znanja s področja obvladovanja tveganj naravnih in drugih nesreč v Jadransko-jonski regiji predstavlja pomemben prispevek k uvajanju dobrih praks v Sloveniji.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

⁶ <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/x-risk-cc/> <https://www.alpine-space.eu/project/x-risk-cc/>

- V Izoli je septembra 2025 potekal Teden sredozemske obale in makro-regionalnih strategij, ki je združil štiri makro-regionalne strategije. Dogodka se je udeležil tudi predstavnik URSZR.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Projekt ASAP (Adriatic Sensitive Area Protection), ki naslavlja pripravo načrta ukrepanja ob onesnaženjih morja za celotno Jadransko-Jonsko regijo in je nadgradnja uspešnega projekta NAMIRS, v katerem so sodelovale Hrvaška, Italija in Slovenija. Partnerja iz Slovenije sta Fakulteta za pomorstvo in promet ter Uprava za pomorstvo, kot pridruženi partner sodeluje Uprava RS za zaščito in reševanje. Ključna aktivnost sta obsežni mednarodni vaji na morju – ene v severnem in ene v južnem Jadranu. Vaji za zagotavljanje priložnosti za sodelovanje, testiranje opreme in izvajanje skupnih standardnih operativnih postopkov (SOP) kot odgovor na morebitna onesnaženja morja.
- Marca 2025 udeležba na sestanku Usmerjevalnega odbora projekta v Portorožu. Dodeljena je bila povezava do aplikacije za pregled sil in sredstev za omejevanje in odstranjevanje onesnaženj na morju jadranskih držav. Priprave na praktično vajo so izvedli s štabno vajo, na kateri so preverjali postopke aktiviranja in medsebojnega obveščanja jadranskih držav. Praktična vaja je potekala septembra in oktobra 2025 v Dubrovniku, Hrvaška. Namen vaje je bil preveriti postopke aktiviranja in obveščanja enot, služb in organov ter preveriti usklajenost delovanja enot za omejevanje in odstranjevanje onesnaženj na morju vseh jadranskih držav. Slovenija je na vaji sodelovala z dvema zaposlenima izpostave URSZR Koper ter osmimi pripadniki Civilne zaščite - Službe za podporo ob ekoloških in drugih nesrečah na morju z zaščitno opremo za omejevanje onesnaženj na morju. Trije predstavniki URSZR so v kriznem centru sodelovali pri aktivnostih, povezanih s prošnjo za pomoč z uporabo aplikacije CECIS Marine Pollution.

EUSDR: Sodelovanje v okviru Prioritetnega področja 5 "Okoljska tveganja"

Dogodki in dosežki:

- Udeležba na sestankih skupine (junij 2025, Romunija, oktober 2025, Madžarska). V Budimpešti je prvi dan potekal skupni sestanek Stebra B (Zaščita okolja) oz. treh usmerjevalnih odborov (skupaj s PA4- Kvaliteta voda in PA6- Biotska raznovrstnost, kvaliteta zraka in tal), ki je združil člane (in opazovalce) skupin, predstavnike Evropske komisije, Donavske strateške točke ter mednarodnih organizacij s področja upravljanja voda, kot so Mednarodna komisija za zaščito reke Donave, Mednarodna komisija za Savski bazen in Globalno vodno partnerstvo za Centralno in Vzhodno Evropo. Razprave so potekale v luči izmenjave informacij, izkušenj ter se osredotočale na izboljševanje regionalnega sodelovanja in povezovanja.

Vpliv na domače politike:

- Institucionalna krepitev ter izmenjava izkušenj pod temami, vezanimi na okoljska tveganja.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- V Izoli je septembra 2025 potekal Teden sredozemske obale in makro-regionalnih strategij, ki je združil štiri makro-regionalne strategije. Dogodka se je udeležil tudi predstavnik URSZR.
- V okviru Dnevorov makro-regionalnih in morskih bazenskih strategij EU (september 2025, Bruselj) je potekala delavnica z naslovom »Združevanje moči za vodno odpornost«, ki jo je vodil madžarski koordinator prednostnega področja 5-Okoljska tveganja. Predstavljeno je bilo, kako EUSDR, Strategija EU za baltsko morje (EUSBSR) in EUSALP obravnavajo vodne izzive – od izboljševanja kakovosti in zmanjševanja onesnaženja do pripravljenosti na nesreče in odpornosti ekosistemov;
- Sodelovanje z drugimi MRS je potekalo tudi v okviru 14. Letnega foruma EUSDR (Sarajevo, november 2025).

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Projekt LOCALIENCE (trajanje 2024-2026) naslavlja obvladovanje tveganj naravnih nesreč kot eno od prioriteten tem v EUSDR. Cilj projekta je povečati odpornost družbe na izredne vremenske dogodke z izboljšanjem sodelovanja med državnimi institucijami, odgovornimi za obveščanje, zaščito in reševanje, ter organizacijami na lokalni ravni. V projektu sodeluje 30 deležnikov, iz Slovenije kot partner projekta sodelujeta Agencija za okolje in Gasilska brigada Ljubljana ter kot pridruženi partner Uprava RS za zaščito in reševanje.

- Maja 2025 v okviru projekta udeležba na strokovnem obisku pilotnega območja v Avstriji (Heimschuh) - Razvoj odpornosti na ekstremne vremenske dogodke na lokalni ravni v Srednji Evropi in na usposabljanju na Madžarskem, katerega glavni cilj je nadgradnja in izboljšava procesov napovedovanja in odzivanja ob vse pogostejših ekstremnih vremenskih dogodkih, ki zahtevajo hiter in usmerjen odziv ter vse bolj odporno družbo, ki bo nanje pripravljena.

CENTER ZA EVROPSKO PRIHODNOST (CEP)

EUSDR: Koordinacija Prioritetnega področja 10 "Institucionalna krepitev in sodelovanje"

Center za evropsko prihodnost v sodelovanju z mestom Dunaj koordinira prioriteto področje.

Dogodki in dosežki:

- Blejski strateški forum za mlade (Young BSF) je bil organiziran ob robu Blejskega strateškega foruma (28. - 31. avgusta 2025) na Pokljuki pod naslovom »Restoring Common Ground«. Skupina je soorganizirala dogodek in prispevala k udeležbi mladih bistrih umov iz Podonavja (celoten dogodek je vključeval 44 mladih udeležencev in 26 ekspertov). Mladi so v okviru dogodka Young BSF aktivno sodelovali v programu delavnic in diskusij skupaj s strokovnjaki na različnih področjih. Vsi udeleženci Young BSF so sodelovali na konferenci Blejskega strateškega foruma, bodisi kot gosti konference, preko prispevkov za časopis konference Bled Strategic Times ali kot govorci na panelnih diskusijah.
- Med Letnim forumom EUSDR je skupina organizirala interaktivno delavnico skupaj s predstavniki mladinskih organizacij in projektov. Delavnice so se udeležili obiskovalci in udeleženci foruma z namenom izmenjave idej za napredovanje projektov mladih na področju širitve EU in vključevanja mladih.
- Skupina je v letu 2025 podpisala deklaracijo o namenu sodelovanja s 3 projekti, ki so se prijavi na 3. razpis Danube Region Programme (program donavske regije, Interreg). Med njimi so tudi projekti s slovenskimi vodilnimi partnerji.

Vpliv na domače politike:

- Načelo skupine je čezmejno sodelovanje ter vključenost mladih, kar tudi pripomore k uresničevanju politik v Sloveniji. K obema ciljema je 2025 pripomogel Blejski strateški forum za mlade, saj je vključeval veliko mladih iz držav članic EUSDR in podpiral njihovo aktivno sodelovanje pri oblikovanju politik in razprav o ključnih izzivih regije. Forum je spodbujal izmenjavo idej, čezmejno mreženje in prenos dobrih praks med mladimi voditelji, s čimer je prispeval k izgradnji bolj povezanih in vključujočih družb. Poleg tega je dogodek podprl medsebojno razumevanje in sodelovanje, kar je v skladu z načelom skupine ter s strateškimi cilji Slovenije na področju mladih in regionalnega razvoja.

Vključevanje mladih:

- Blejski strateški forum za mlade (Young BSF) že tradicionalno združuje mlade pred osrednjo mednarodno konferenco, kjer razpravljajo o ključnih temah konference in se povezujejo v mednarodnem okolju.
- Leta 2025 je bila vključenost mladih na glavnem dogodku konference Blejski strateški forum dodatno okrepljena na tri načine: mladi so imeli zagotovljeno pravico do prvega vprašanja, osem izbranih mladih je sodelovalo kot govorci na panelnih razpravah, poleg tega pa so organizirali lastne razprave znotraj uradnega programa konference.
- EUSDR Svet mladih je bil aktivno vključen v dogodke Prioritetnega področja 10. Na Young BSF se je udeležil predstavnik Sveta mladih, ki je prispeval k razpravam in mreženju. Dodatno so predstavniki Sveta mladih in Mreže mladinskih organizacij v Podonavju skupaj s predstavniki projekta Enter:Change soustvarili interaktivno delavnico na letnem forumu EUSDR.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Blejski strateški forum (BSF), ki ga organizirata Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije (MZEZ) in Center za evropsko prihodnost (CEP), vključuje posebno platformo za mlade, imenovano Young BSF.
- Sodelujoči: Young BSF je pritegnil mlade iz držav članic Strategije EU za Podonavsko regijo (EUSDR) ter širše. Med partnerji projekta so mednarodne organizacije, možganski trusti, veleposlaništva in druge relevantne ustanove, ki podpirajo vključevanje mladih v procese oblikovanja politik in regionalno sodelovanje.

- Finančni viri: Sredstva so bila v celoti pridobljena preko donacij in partnerstev, v katere so vključena tudi finančna sredstva projekta PA 10 podprtega v sklopu Danube Transnational Programme.
- Dodana vrednost za EUSDR in Slovenijo: Young BSF krepi vlogo mladih v procesih regionalnega povezovanja in oblikovanja politik, kar neposredno podpira cilje PA10 o vključevanju mladih in spodbujanju čezmejnega sodelovanja. Projekt omogoča mladim, da razvijajo ključne kompetence, krepijo mednarodna omrežja in aktivno prispevajo k razpravi o prihodnosti regije. Za Slovenijo predstavlja forum platformo za utrjevanje njenega položaja v okviru EUSDR ter za promocijo državnih politik na področju mladih in regionalnega sodelovanja.

CENTER ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE (CPI)

EUSALP: Sodelovanje v Akcijski skupini 3 "Trg dela, izobraževanje in usposabljanje"

Dogodki in dosežki:

- Sodelovanje na rednih (online) delovnih sestankih skupine.
- Dne 6. in 7. marca 2025 sodelovanje na sestanku skupine (Milano).
- Podpora razvoju mehkih veščin na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja, s posebnim poudarkom na usposabljanju v podjetjih (razvoj nabora orodij za opazovanje, potrjevanje in ocenjevanje 3 mehkih veščin: komunikacija, ustvarjalno razmišljanje, sodelovanje v delovnih timih in mrežah; testiranje na 12 pilotnih lokacijah v Avstriji, Italiji in Sloveniji, v Sloveniji je bilo pilotiranje izvedeno v podjetjih LTH Castings in Acroni ob podpori ŠC Škofja Loka in ŠC Kranj; prevod nabora orodij in smernic za uporabo v slovenščino.
- Dne 15. oktobra 2025 sodelovanje na konferenci o mehkih veščinah (Trst) s prikazom rezultatov pilotiranja.
- Sodelovanje pri pripravi delovnega načrta skupine za 2026 – 2028.

Vpliv na domače politike:

- Skupina je v letu 2025 nadaljevala z razvojem rešitev za podporo podjetjem pri razvoju in ocenjevanju mehkih spretnosti. Z inštrumentarijem in testiranjem se podpira razvoj rešitev za usposabljanje za ključne kompetence, kar je eden od osrednjih ciljev modernizacije poklicnega in strokovnega izobraževanja v Sloveniji. V tem procesu je usposabljanje v podjetjih slabo podprto, zato je razvoju in preizkušanje takšnega instrumentarija dobrodošlo. V naslednjih letih se pričakuje razširitev uporabe instrumentarija še na druga podjetja in šole.

Vključevanje mladih:

- Sodelovanje pri pripravi programa srečanja mladih »Discover Mountain Job«, ki je bilo organizirano 18. - 20. septembra 2025 (Roncegno). Srečanje je bilo namenjeno spoznavanju in razpravi o gozdnem ekosistemu in vrednostnih verigah na osnovi lesa.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Razvoj inštrumentarija za ocenjevanje mehkih spretnosti: Sodelujoča podjetja in šole v Sloveniji so pripravljene inštrumentarij pozdravili in ga ocenili kot zelo koristnega za usposabljanje v podjetjih. Potreba po razvoju ključnih kompetenc tako pri dijakih kot pri zaposlenih je zelo velika, ustreznih gradiv in orodij pa primanjkuje. Na podlagi testiranja je bil inštrumentarij dopolnjen in preveden v slovenski jezik. Center RS za poklicno izobraževanje bo uporabo instrumentarija vključeval v svoje aktivnosti s podjetji in šolskimi centri.

JAVNI ZAVOD ZA SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN RAZVOJNE PROJEKTE OBČINE IZOLA (JZP IZOLA)

EUSAIR: Sodelovanje v okviru Tematskega stebra 3 "Kakovost okolja"

Dogodki in dosežki:

- Dne 19.3.2025 (Benetke) aktivno sodelovanje na trilateralnem dogodku za udeležence iz Slovenije, Italije in Hrvaške z naslovom »General States for Sustainable Development of the Upper Adriatic and Central Europe (predstavitev z naslovom: Promoting climate change

adaptation and disaster risk prevention through River Basin Management (RBM), ICZM and MSP».

- Dne 27.3.2025 (Split) aktivno sodelovanje na delavnici z naslovom »Cross-border workshop on conservation plans«, ki je potekala v okviru projekta ASPEH.
- Dne 17.4.2025 (ZRS Koper) udeležba na dogodku za mreženje z naslovom »Morja in obale za zdrave in uspešne družbe: Morda ekonomija, biodiverziteteta in podnebne spremembe«;
- Dne 8. – 9. 4. 2025 (Krf) administrativna podpora pri organizaciji dvodnevne tematske delavnice z naslovom »Accelerating climate change adaptation in the Adriatic-Ionian Region«.
- Dne 6. 5. 2025 (EUSAIR Letni forum na Kreti, Grčija) organizacijska in vsebinska podpora pri organizaciji Panela z naslovom: Pillar 3 Session at the 10th EUSAIR Annual Forum«;
- Dne 28. – 29. 5. 2025 (Barcelona) udeležba na sestanku »15th Meeting SCP/RAC National Focal Points Barcelona« s ciljem ustvarjanj sinergije med Barcelonsko konvencijo in strategijo EUSAIR.
- Dne 4.6.2025 (Brindisi, Italija) moderiranje dogodka »Towards joint development and protection of the South Adriatic-Ionian Strait EBSA: a cross-border vision for the marine sustainability«.
- 10. Teden sredozemske obale in makroregionalnih strategij 2025 (dalje TSO) je potekal med 15. in 17.9.2025 v Izoli. Teden je potekal pod geslom Močnejše sodelovanje za boljšo prihodnost. Dogodek predstavlja primer dobre prakse in je postal evropska stalnica. V zadnjem poročilu o izvajanju makroregionalnih strategij ga je posebej izpostavila tudi EK. Izolska občina, TSO organizira s podporo JZP Izola in v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje in evropske zadeve, MNVP, Ministrstvom za kohezijo in regionalni razvoj, EK in drugimi partnerji⁷. Dogodki, namenjeni širši javnosti, so potekali v Manziolijevi palači. V teh dneh se je zvrstilo okoli 2690 udeležencev iz različnih evropskih držav.
- Dne 18.11.2025 skupaj s Fakulteto za Pomorstvo in promet, Univerze v Ljubljani ter Ministrstvom za naravne vire in prostor organizacija javne prireditve z naslovom 'Strategija za zaščito obalnega pasu zaradi vpliva podnebnih sprememb'. Otvoritvenemu nagovoru ministra g. Jožeta Novaka in dekana prof. dr. Petra Vidmarja, sta v prvem delu sledila predstavitve generalne direktorice dr. Lidije Globevnik iz Ministrstva za naravne vire in prostor ter mag. Gabriela Mezanga Nkoda iz Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj. Temu je sledila predstavitev izkušenj predstavnikov lokalne oblasti v vseh štirih obalnih občinah glede posledic dviga morske gladine. Nato so sledile predstavitve o izvedenih posegih, ki jih izvaja Direkcija RS za vode in predstavitev glede vključevanja javnosti. Prvi del se je zaključil s predstavitvami o možnih strokovnih posegih glede dviga morske gladine in možnost izboljšanja le teh posegov z vidika varovanja morske biodiverzitete. V drugem delu javne prireditve je sledila skoraj triurna razprava.
- Aktivno izvajanje procesa Embedinga s sodelovanjem pri oddaji strateških projektnih predlogov na razpise programov Interreg IPA ADRION in Interreg Podonavje (Living the Sea 4.0, BIO SHELTERS, COAST 4-H, POPRIHUB in DARHUB).
- Ponovna uspešna izvedba TSO IZOLA 2025, ki je postal osrednji dogodek stika deležnikov v strategiji EUSAIR. Na letošnjem dogodku TSG 3 o podnebni nevtralnosti: od izliva do morja so se prvič srečali predstavniki Mednarodne komisije za Savski bazen, Mednarodne komisije za Črno morje, Mednarodne komisije za varstvo Donave in predstavnikov Stebra 3 – Kakovost okolja, ki ga vodi Slovenija, kar predstavlja preboj v kontekstu povezovanja različnih političnih prioritet in ukrepov za povečanje morske in prehranske varnosti EU⁸.

Vpliv na domače politike:

- Delovanje TSG 3 pozitivno vpliva na usmerjanje politik v Sloveniji, predvsem z opozarjanjem o razvojnih priložnostih RS, ki jih nudita evropsko in mednarodno pravo ter EU procesi, za doseganje boljšega ekološkega stanja morja ter trajnostno rabo obalnega in morskega ekosistema. Zdrav obalni in morski ekosistem je temelj za izboljšanje vodne, prehranske, biotske, energetske in podnebne varnosti RS. Reprodukativni obalni in morski ekosistem je temelj in razvojni potencial (modra in zelena infrastruktura) za razvoj modre in zelene ekonomije. Zato gre za veliko priložnost in odgovornost obalnih držav pri uporabi sodobnih orodij za zaščito (omrežje zavarovanih območij) in trajnostno rabo obalnih in morskih virov (Zeleni in Modri koridorji v Pomorskem prostorskem planiranju/PPP/MSP), ki smo jih razvili v okviru TSG 3 EUSAIR.

Vključevanje mladih:

⁷ <https://www.izola.si/objava/1161820>

⁸ https://www.adriatic-ionic.eu/wp-content/uploads/2025/10/Conclusions-TSO_Zelenatura_integ.pdf

- Predstavniki mladih iz Mladinskega sveta EUSAIR sodelujejo pri delu TSG 3 na različne načine, tako da aktivno sodelujejo na sestankih TSG 3 ali sodelujejo pri pripravi projektnih predlogov na pobudo samega Mladinskega sveta.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- Sodelovanje z drugimi MRS poteka v okviru Tedna sredozemske obale in makro-regionalnih strategije. Dogodek predstavlja stičišče različnih MRS in vsako leto predstavlja dobro platformo za izmenjavo izkušenj in delovanja. Pri INTERACT organizirajo posebne delavnice namenjen usposabljanju izvajalcev aktivnosti v MRS za posamezna področja. To je posebej prepoznala tudi Evropska komisija v svojih poročilih o napredku makro-strategij na ravni EU.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Slovenija je kljub kratki obali (nekaj več kot 46 kilometri obale, kar predstavlja zgolj 1/1000 celotne sredozemske obale) prevzela vodilno vlogo pri izvajanju Protokola ICZM v okviru Barcelonske konvencije. Z vizionarskim in sistemskim pristopom je dosegla strukturne spremembe v upravljanju obale, prispevala k varstvu okolja in trajnostnemu razvoju ter pomembno vplivala na regionalne in evropske politike upravljanja obalnih območij⁹.
- **Projekt ASAP** temelji na strokovnem znanju, razvitem v okviru projekta Sistem za odzivanje na okoljska tveganja in nesreče v Severnem Jadranu (angleško North Adriatic Maritime Incident Response System - NAMIRS), ki se je osredotočal na severni Jadran, in to znanje širi na države južnega Jadrana. S spodbujanjem sodelovanja po vsej Jadransko-jonski makro-regiji si projekt ASAP prizadeva vzpostaviti močan in usklajen pristop k obvladovanju tveganj onesnaženja morja in varovanju tega pomembnega skupnega vira. Važnejša komponenta projekta bo organizacija dveh obsežnih mednarodnih vaj na morju – ene v severnem in ene v južnem Jadranu. Vaji bosta za vse zainteresirane strani zagotovili priložnosti za sodelovanje, testiranje opreme in izvajanje skupnih standardnih operativnih postopkov (SOP) kot odgovor na morebitne incidente onesnaženja morja. Izmenjava izkušenj med vajama bo ključnega pomena za izboljšanje učinkovitosti in uspešnosti odzivov v resničnem življenju, kar bi v primeru onesnaženja, pripomoglo k usklajenemu in hitremu ukrepanju v celotni makro regiji. Prvi projektni sestanek je potekal 24. septembra 2024 v Trstu.
- Zaščita in upravljanje naravnih kopenskih habitatov in ekosistemov v regiji s ciljem zagotavljanja sobivanja človeka in velikih sesalcev oz. zveri (volk, medved, šakal in drugi). Na zadnji razpis Interreg IPA ADRION je bil uspešno prijavljen projekt, ki udejanja paradni projekt **PETHABECO EUSAIR, z akronimom 4PETHABECO** – Povečanje sodelovanja za soočanje s socialno-okoljskimi izzivi v EUSAIR na področju paradnega projekta PETHABECO. V novembru 2024 se je projekt pričel izvajati. Projekt je namenjen ohranjanju populacij velikih zveri s preizkušanjem inovativnih rešitev za njihovo varovanje in obnovo njihovih habitatov, še posebej preko krepitve zelene infrastrukture, zmanjševanja konfliktov pri sobivanju ter izboljšanja povezljivosti. Specifični cilji projekta 4PETHABECO so: krepitev sodelovanja med deležniki znotraj Jadransko-jonskega območja za spodbujanje sinergij in usklajevanje postopkov spremljanja populacij velikih zveri, povečanje preglednosti pri pridobivanju in interpretaciji podatkov o populacijah, izboljšanje stanja glede konfliktov, povezanih s sobivanjem človeka in populacij velikih zveri, s krepitvijo sodelovanja pri inovativnem soupravljanju habitatov in populacij, ustvarjanje baze znanja in interaktivne platforme jadransko-jonskega območja za reševanje konfliktov sobivanja, izboljšanje razumevanja kulturne, družbene in okoljske raznolikosti prostora. Dolgoročni učinki projekta za ohranjanje velikih zveri in izboljšanje njihove odpornosti se bodo zagotovili preko soustvarjanja skupnih strategij in akcijskih načrtov jadransko-jonskega območja za skupno upravljanje populacij velikih zveri, varovanje in povečanje njihovih kopenskih habitatov in povezljivosti le-teh, kar bo omogočalo tudi udejanjanje strateških ciljev EUSAIR čezmejne paradne pobude PET HAB ECO.
- Scenarij zaščite jadranskega in ionskega morja z upoštevanjem ciljev strategije za biotsko raznovrstnost 2030¹⁰.

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE – KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD MARIBOR

⁹ <https://coastday.net/index.php/slovenia-when-1-1000-of-the-mediterranean-coast-becomes-a-model-for-the-regions-future-2/>

¹⁰ <https://www.adriatic-ionic.eu/biodiversity-protection-scenario-for-the-adriatic-and-ionic-seas-by-2030-press-release/>

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 6 "Ohranjanje in ovrednotenje naravnih virov, vključno z vodo, in kulturnih virov"

Dogodki in dosežki:

- Sodelovanje pri pripravi ključnih vsebinskih in strateških dokumentov skupine, med drugim Letnega poročila o napredku ter Akcijskega načrta za leto 2026. Prispevki so bili usmerjeni v vsebinsko dopolnjevanje, usklajevanje prioritet ter zagotavljanje skladnosti dokumentov s cilji in usmeritvami EUSALP.
- Redna komunikacija s člani skupine, sodelovanje pri izmenjavi informacij, usklajevanju aktivnosti ter podpori skupnim vsebinskim razpravam.
- Prispevek k vzajemni podpori med delom skupine in projektnimi aktivnostmi, zlasti s predstavljanjem in vključevanjem vsebin skupine v okviru mednarodnih partnerskih srečanj projektov (A-DROP Brokering Spaces).
- Povezovanje v smislu strateške podpore projektu Impulse4Spaces, ki bo prispeval k ciljem EUSALP, zlasti Alpski deklaraciji o tleh ter Uredbi o obnovi narave (Nature Restoration Law).

Vpliv na domače politike:

- Evropski zeleni dogovor (GD): Za spodbujanje trajnostne rabe vode in naslavljanje vpliva upravljaljskih praks se podpira cilj GD za izboljšanje blaginje državljanov z zagotavljanjem dostopa do čiste vode in ohranja biotsko raznovrstnost. Pomanjkanje vode je prioriteta Evropske komisije, kar je razvidno iz ključnih evropskih strategij, kot je EU strategija za prilagajanje podnebnim spremembam iz leta 2021. Pomaga pri tem cilju s javno dostopnimi podatki, znanjem in orodji za oceno tveganja, ki olajšujejo prilagajanje na vplive podnebnih sprememb.
- Teritorialna Agenda 2030: Krepi prednostno nalogo "Zdravega okolja" cilja Teritorialne agende: "Zelena Evropa", saj zagotavlja orodja za upravljanje s sušo, ki krepijo odpornost alpske regije na podnebne spremembe. S spodbujanjem čezmejnega sodelovanja pri upravljanju voda med odločevalci in prikazovanjem konkretnih primerov in usklajenih čezmejnih ukrepov še dodatno spodbuja "Povezovanje preko meja" znotraj cilja Teritorialne agende: "Pravična Evropa".
- Skupna kmetijska politika (SKP) 2023–2027 in Strateški načrt: Prispeva k Strateškemu načrtu skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo (SN 2023–2027) podaja nabor ukrepov za uresničevanje posameznih specifičnih ciljev evropske SKP in tudi horizontalnega cilja za razširjanje znanja, inovacij in digitalizacije. Prav tako sledi trem krovnim ciljem SKP: konkurenčnosti in odpornosti kmetijskega sektorja, varstvu okolja in podnebja ter skladnemu razvoju podeželja.

Vključevanje mladih:

- Skupina vključuje mlade preko svojih aktivnosti in projektov, kjer je vključen Mladinski svet EUSALP, prav tako Podeželska mladina Slovenije.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Projekt Alpine A-DROP (Drought prediction), ki naslavlja spodbujanje prilagajanja na podnebne spremembe in preprečevanje tveganj naravnih nesreč, odpornost ob upoštevanju pristopov, ki temeljijo na ekosistemu. Cilj projekta je izboljšati pripravljenost alpskih regij na sušo in spodbujati trajnostno rabo vode. Gre za razvoj in izvajanje inovativnih rešitev za upravljanje z vodnimi viri v Alpah.
- Projekt BrokeringSpace, katerega cilj je vzpostavitev celovitih scenarijev preobrazbe z ocenjevanjem in kombiniranjem pravnih in neformalnih instrumentov v dobro vseh uporabnikov alpskega prostora. Kombinacija pravnega znanja ključnih prostorskih organov v alpskem območju z lokalnimi, bolj mehкими instrumenti bo omogočila izvedljive poti preobrazbe. Ključno je opolnomočiti državljane, da sprejmejo »zadostnost« namesto »obilja«.
- MKGP je podpisal pismo o nameri in v obeh projektih nastopa v vlogi opazovalca. V A-DROP še kot opazovalca sodelujeta Zveza slovenske podeželske mladine in Zveza društev ekoloških kmetov Slovenije za multipliciranje dobrih praks, ki bodo v prepoznavane v projektu. V Brokering Spaces sodeluje Zavod RS za varstvo narave, zlasti na področju zakonodaje in prepoznavanja dobrih praks za omilitev konfliktov med uporabniki skupnega alpskega prostora.

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 7 "Zelena infrastruktura"

Dogodki in dosežki:

- Udeležba na zaključku slovenskega predsedovanja Alpski konvenciji (Brdo pri Kranju, 21.1.2025).
- Sodelovanje na nacionalnem posvetu MRS (Brdo pri Kranju, 5.3.2025).
- Delavnica v okviru Tedna sredozemske obale v Izoli na temo ekološke povezljivosti med regijami (Izola, 17.9.2025).
- Sodelovanje na delavnici predsedstva v Innsbrucku na temo teritorialnega razvoja v Alpah (Innsbruck, 15.9.2025).
- Delavnica na temo umeščanja ekoloških koridorjev v veliko infrastrukturo (Innsbruck, 26.11.2025).
- Pripravljeno priporočilo za Izvršni odbor na temo pomena zagotavljanja ekološke povezljivosti med osrednjim območjem Alp in obrobjem ter urbanimi središči.

Vpliv na domače politike:

- Pobuda vsem alpskim državam članicam EU, da pri pripravi Nacionalnih načrtov za obnovo narave upoštevajo čezmejno komponento.

Vključevanje mladih:

- Sodelovanje predstavnika mladih v okviru zasedanj akcijske skupine.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- Izmenjava pristopa glede Uredbe za obnovo narave s Podonavsko MRS.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Objavljena Zbirka dobrih praks na temo obnove narave.

ENERGETSKO PODNEBNA AGENCIJA ZA PODRAVJE (ENERGAP)

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 9 "Energija"

Dogodki in dosežki:

- Aktivno delo na reviziji Akcijskega načrta skupine, ki je bil sprejet na Generalni skupščini EUSALP.
- V okviru predsedovanja Liechtensteina in Avstrije so bile izpostavljene tri tematske prioritete, ki so povezane z delovanjem skupine, saj vse posegajo na obnovljive vire energije: mobilnost, energetska tranzicija in tranzicija gradbenega sektorja.
- Dne 27. marca 2025 udeležba srečanja delovne skupine (on-line).
- Sodelovanje pri pripravi mnenja na temo sodelovanja pri velikih športnih dogodkih v Alpah;
- Sodelovanje pri pripravi mnenj na temo energetske učinkovitosti v podjetjih in možnostih izrabe vodika v Alpskem prostoru, kot del izvedbe delovnega programa 2023-2025 (Policy Recommendations). Gradiva so bila posredovana za obravnavo na telesih EUSALP.
- Dne 22. maja 2025 na srečanju (on-line) predstavitev projektov, ki so povezani z Alpami (v okviru Interreg Alpine Space). Potekala je razprava o pripravi dokumentov, ki bodo v pomoč političnim odločevalcem (Energy supply in the Alpine region, Advantages and opportunities for cross-border cooperation).
- Sodelovanje pri pripravi skupne izjave, ki je bila podana ob prevzemu predsedovanja v Innsbrucku, novembra 2025.
- Sodelovanje pri pripravi programa dela skupine za leta 2026-2028.
- Udeležba na Letnem forumu ob 10. obletnici EUSALP in zaključni prireditvi ob prevzemu predsedovanja v Innsbrucku, kjer je v letu 2025 potekalo zadnje srečanje delovne skupine.

Vpliv na domače politike:

- Skupina naslavlja področje obnovljivih virov energije kot razvojno priložnost v Alpah. V letu 2025 obravnava energetske učinkovitosti, proizvodnje in rabe vodika v Alpskem prostoru, kar predstavlja priložnost tudi v Sloveniji. Alpski prostor je zaradi svoje ranljivosti in biotske raznovrstnosti tako edinstven, da uvajanje obnovljivih virov ni enostavno in je potrebno pri izbiri virov in njihovem umeščanju v prostor biti še posebej previden. Delovanje v skupini prinaša nova znanja in izkušnje, ki jih nato prenašamo v Slovenijo, saj so to izzivi s katerimi se sooča tudi Slovenija na področju trajnostne rabe energije in zniževanja emisij ogljikovega dioksida. Deležnike iz EUSDR smo peljali na ogled dobre prakse proizvodnje in rabe vodika v Avstriji in Italiji.

Vključevanje mladih:

- V letu 2025 skupina ni organizirala posebnih dogodkov za mlade. V organiziranih dogodkih je bilo vključevanje mladih posebej izpostavljeno, kajti mladi v Alpski regiji postajajo tisti, ki si želijo in upajo izrabljati tudi novejšo obnovljive vire. Mladi tudi vedno bolj razumejo trajnostno energijo kot rešitev podnebnih problemov in kot takšno nujno potrebno za obstoj življenja v Alpah. Posebej vključevanje mladih sodelavcev, ki sodelujejo na EU sofinanciranih projektih na področju zelene energije.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Slovenija sodeluje v številnih projektih, ki so financirani iz programa Interreg Alpine Space, trenutno je v teku 20 projektov iz programa 2021-2027. V dveh ENERGAP sodeluje kot projektni partner.
- Projekt AMETHYS se ukvarja z izzivi večje uporabe zelenega vodika, projekt ADAPTNOW pa naslavlja kako se prilagoditi na podnebne spremembe in iskati sonaravne rešitve.
- Sodelovanje tudi z drugimi projekti, ki so povezani z energijo in prilagajanjem. Projekti prinašajo nova znanja in izkušnje, hkrati pa pomenijo tudi mreženje in nova poznanstva ter iskanje novih skupnih idej. Nenazadnje to pomeni tudi promocijo Slovenije, saj nekateri sestanki potekajo tudi v Sloveniji, kjer partnerjem poleg strokovnih vsebin pokažemo tudi lepote Slovenije kot zelen in razvojno naravnane države. Velikokrat se v okviru teh srečanj stkejo nova znanstva, ki so osnova za nove projekte, tudi na drugih področjih delovanja ali programov.

ZAVOD RS ZA VARSTVO NARAVE (ZRSVN)

EUSALP: Sodelovanje v okviru Akcijske skupine 7 "Zelena infrastruktura"

Dogodki in dosežki:

- Sodelovanje pri skupni pripravi projektnih predlogov (skladno z vsebinami Akcijskega načrta) za prijavo na razpis v okviru programa Interreg Alpine Space: Oddaja projekta REPEAT-it! Increase resilience and ecosystem services of peatlands in the Alps as an important part of transnational green infrastructure (GI).

Vpliv na domače politike:

- Pobuda vsem alpskim državam članicam EU, da pri pripravi Nacionalnih načrtov za obnovo narave upoštevajo čezmejno komponento.

Vključevanje mladih:

- Sodelovanje predstavnika mladih v okviru zasedanj akcijske skupine.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- Izmenjava pristopa glede Uredbe za obnovo narave z EUSDR.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Objavljena Zbirka dobrih praks na temo obnove narave.

EKONOMSKA FAKULTETA, UNIVERZA V LJUBLJANI (EF)

EUSAIR: Sodelovanje v okviru Tematskega stebra 5 "Socialna vključenost"

Dogodki in dosežki:

- Udeležba na delavnici "Capacity building workshop, EUSAIR webinar unlocking opportunities for post-2027 Europe".
- Udeležba na dogodku "Promoting policies and practices for skills in the macroregion EU strategy for the Adriatic & Ionian (EUSAIR) pillar 5 (improving social cohesion) – panel discussion: good practices for skills acquisition – presentation on Problem-based learning in the workplace".
- Predstavitev kompetenčnega centra UL za socialne inovacije za aktivno in zdravo staranje na nacionalnem posvetu za EU MRS.
- Udeležba (on-line) na sestanku skupine (Zadar).

- Predstavitev UL kompetenčnega centra kot potencialnega "flagship" projekta za TSG5 na Letnem forumu (Kreta 2025).
- Priprava dokumenta kot EUSAIR "flagship" projekta za kompetenčni center in njegova predstavitev članom skupine.
- Ponovna predstavitev EUSAIR TSG 5 kompetenčnega centra z zavezo hrvaških koordinatorjev, da bo posredovan v formalno glasovanje kot "flagship" projekt v okviru TSG 5 (čakamo na dokončni odgovor oziroma potrditev).

Vpliv na domače politike:

- Prispevek k socialnim (družbenim) inovacijam.
- Spodbujanje medgeneracijske solidarnosti.

Vključevanje mladih:

- Velik fokus skupine je na mladih, tako preko EUSAIR Sveta mladih, kot preko številnih tem, ki so specifično naslovljene na mlade. Tudi v okviru kompetenčnega centra so mladi vključeni.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Kompetenčni center Univerze v Ljubljani je večkrat predstavljen kot potencialni primer "projekta" v okviru skupine. S strani hrvaških koordinatorjev smo dobili pozitiven signal, da si želijo, da je ta primer vključen in lahko prispeva kot primer dobre prakse. Po potrjeni formalni vključitvi kompetenčnega centra bo možno iskati priložnosti za konkretne projekte s partnerji iz regije EUSAIR (tudi s pomočjo SP4EUSAIR). Trenutno v okviru skupine ni veliko predlaganih projektov kot primerov "flagship" projektov, z izjemo POPRI in predloga kompetenčnega centra. Na to temo smo imeli tudi kar nekaj internih sestankov s hrvaškimi koordinatorji.

TEHNOLOŠKI PARK LJUBLJANA (TP-LJ)

EUSALP: Sodelovanje v okviru Prioritetnega področja 2 "Gospodarski razvoj"

Dogodki in dosežki:

- Sodelovanje pri so organizaciji treh konferenc (5.3.2025 v Salzburgu, 22.10.2025 – dve konferenci) v okviru projekta BAUHALPS (Interreg Alpine Space), ki se ukvarja s krožnim gospodarstvom v Območju Alp.
- Sodelovanje pri so organizaciji delavnice na temo krožnega gospodarstva v okviru EUSALP Letnega foruma (Innsbruck, 26.11.2025). Narejena je bila predstavitev ključnih priporočil na področju krožnega gospodarstva za prehranski sektor, na podlagi katerih bodo oblikovane politike oz. kažipot za krožno gospodarstvo v EUSALP.

Vpliv na domače politike:

- Sodelovanje v skupini je pripomoglo k uresničevanju politik v Sloveniji na temo krožnega gospodarstva, kjer se TP-LJ aktivno povezuje z Nacionalnim centrom za krožno gospodarstvo in ostalimi relevantnimi projekti na tem področju, predvsem v sektorju tekstila in gradbeništva tako iz alpske regije, kot tudi iz drugih makro-regij in programov.

Vključevanje mladih:

- Na EUSALP delavnico za krožno gospodarstvo (november 2025, Innsbruck) je bil povabljen predstavnik EUSALP Sveta mladih, ki je prispeval svoj pogled na temo razvoja in podpore krožnega gospodarstva v EUSALP.

Sodelovanje z drugimi EU MRS:

- Sodelovanje z drugimi makro-regijami preko projektov, na primer SYMCRAFT (Interreg Central Europe) na temo krožnega gospodarstva v tekstilu se povezuje z EUSDR. V aprilu 2025 je EUSDR organiziral on-line posvet večjega števila projektov iz programa Interreg Danube na temo krožnega gospodarstva v tekstilu, kjer so bile identificirane možne sinergije in priložnosti za sodelovanje med projekti.
- Sodelovanje v okviru projekta na področju krožnega gospodarstva v tekstilu iz programa Interreg Mediterranean in Interreg Adriatic.

Zgodba o uspehu/primer dobre prakse:

- Primer dobre prakse predstavlja projekt BAUHALPS (Interreg Alpine Space), kjer iz Slovenije sodelujeta dva projektna partnerja (poleg TP-LJ, ki je partner odgovoren za komunikacijo tudi Muzej za arhitekturo in oblikovanje - MAO). Projekt BAUHALPS se osredotoča na spodbujanje zelene preobrazbe gradbenega sektorja v Alpah, pri čemer Alpe obravnava kot živ laboratorij za preizkušanje novih trajnostnih praks. Projekt združuje načela Novega evropskega Bauhausa (NEB), ki poudarjajo lepoto, skupnost in trajnost vključno z načelom DNSH ("Do not significant harm"), z namenom, da gradbeni projekti "ne bi bistveno škodovali okolju". Projekt BAUHALPS si prizadeva za trajnostno preobrazbo Območja Alp in s tem EUSALP, ki ne bi bila le tehnološka, ampak tudi estetska in kulturna, z uporabo naprednih tehnologij ter vključevanjem lokalnih skupnosti in njihove bogate kulturne dediščine.